Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ 15 сентябрь 1970 йил, сешанба ◆ № 215 (14681). ◆ Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

БУКА районидаги «Бўка» совхозининг деҳқонлари бу йил давлатга 6500 тонна «оқ олтин» топшириш, шу жумладан 4800 тонна пахтани машиналарда териш мажбуриятини олишган. Мавсумда совхоз далаларида 81 та терим агрегати ишлайди. Ҳозир «зангори кема»ларнинг бир қисми ишга туширилди. Эрта-индин уларнинг сонини 40 тага етказиш мўлжалланяпти. Илғор механизаторлар дастлабки кунданоқ теримда юксак унумдорликка эришмоқдалар. 2-бўлимнинг пешқадам механик-ҳайдовчиси Омонқул Исоқов ҳар куни 4-5 тоннадан пахта теряпти. Суратда: О. Исоқов.

А. Тўраев фотоси.

ЯНГИ МАРРАЛАР, ЯНГИ ИСТИҚБОЛЛАР

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШЛАРИ

РЕСПУБЛИКАМИЗ областлари ва шаҳарларида партия активи йиғилишлари бўлиб ўтмоқда. Бу йиғилишларда партия ташкилотлари, коммунистлар КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев иштирокида бўлиб ўтган республика партия активи йиғилиши материалларини кенг муҳокама қилмоқдалар, ўзларининг бу йилги социалистик мажбуриятларини қайта кўриб чиқиб, КПСС XXIV съезди шарафига янги, оширилган мажбуриятлар қабул қилмоқдалар, бу йил мамлакатга 4 миллион 400 минг тонна «оқ олтин» етказиб беришга қатъий бел боғлаганликларини изҳор қилмоқдалар.

СУРХОНДАРЁ

ЗАФАР РЕЖАСИ

ТЕРМИЗ, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Сурхондарё область партия активи йиғилиши қатнашчилари яқинда бўлиб ўтган республика партия активининг якунлари ва область партия ташкилотининг вазифалари ҳақидаги масалани муҳокама қилдилар. Докладчи — область партия комитетининг биринчи секретари Н. Муродов КПСС XXIV съезди шарафига олинган социалистик мажбуриятни бажаришнинг асосий якунлари тўғрисида, шунингдек область халқ хўжалигини ривожлантириш истиқболлари ҳақида муфассал ахборот берди.

Область меҳнаткашлари Ленин юбилейи йилини экономикани юксалтиришда янги зафарлар қучган ҳолда нишонламоқдалар. Область саноатчилари зиммага олган мажбуриятларини муваффақиятли адо этмоқдалар. Аҳдига вафодор деҳқонлар эса ғалла, пилла, сабзавот ва полиз экинларидан мўл-кўл ҳосил етиштирдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев Ўзбекистоннинг мамлакатда пахтачиликни ривожлантиришдаги етакчи ролини таъкидлаб, республика партия ташкилотлари ва қишлоқ коммунистлари беш йилликнинг якунловчи йилида давлатга пахта сотиш планини бажарибгина қолмай, балки қўшимча равишда 300-400 минг тонна пахта бериш учун барча чораларни кўрадилар деб ишонч билдирди. Республика меҳнаткашлари олдига қўйилган бу вазифа юксак ва масъулиятли бўлиб, уни шараф билан бажариш учун ҳамма имкониятлар мавжуд. Бунинг учун тўла сафарбарлик, онгли ва қаттиқ интизом талаб этилади.

Республикамизнинг барча меҳнаткашлари қатори Сурхон воҳаси деҳқонлари ҳам Ватан олдидаги юксак бурчларини бажаришга қатъий аҳд қилганлар. Улар она-Ватанга дастлаб 350 минг тонна «оқ олтин» етказиб беришга сўз берган эдилар. Улар республика партия активи йиғилишидан кейин даладаги ҳосилни ва ўз имкониятларини обдон чамалаб кўриб юбилей йилида 375 минг тонна пахтани давлат омборларига етказиб беришга сўз бердилар.

— Бунинг учун ҳамма имкониятлар мавжуд, — деди Денов райкомининг биринчи секретари Н. Эшмаматов. — Ишни уюшқоқлик билан ташкил этиб, ишчи кучи ва машиналардан унумли фойдаланиш туфайли йиллик планни октябрнинг биринчи ярмида бажариш мумкин деган қарорга келдик. Яқин кунларда терим агрегатларининг ҳаммаси далага чиқарилиб, кунига йиллик планнинг 3-4 проценти миқдорида пахта тайёрлашни таъминлаймиз. Район бўйича 80 минг тонна, яъни пландагидан 9200 тонна кўп пахта сотиб, партия XXIV съезди шарафига олган мажбуриятимизнинг уддасидан чиқамиз.

Партия активи йиғилишида пахта йиғим-терими умуман областда тўла қизитиб юборилмаганлиги ва бунинг аниқ сабаблари очиб ташланди. Гагарин, Шўрчи, Денов районларида терим суръати айниқса паст. Лекин шунга қарамай, ишчи кучи ва терим агрегатлари тўла сафарбар қилинмаётир.

Жарқўрғон райкомининг биринчи секретари Ч. Алматов ўз сўзида КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларини изчил амалга ошира бориб, район меҳнат аҳли қўлга киритаётган ютуқларга тўхталди, жарқўрғонликларнинг қўшимча социалистик мажбуриятни бажаришга 10 минг тонна пахта билан ҳисса қўшишга, шу тариқа ялпи ҳосилни 60 минг тоннага етказишга аҳд қилганликларини, ҳозир шунга яраша меҳнат қилаётганликларини таъкидлаб ўтди.

Шўрчи райижрокомининг раиси Қ. Бекматов, Сариосиё районидаги «Коммунизм» колхози раиси Б. Омонов, Шерободдаги Ленин номли совхоз директори Х. Қиёмов, Гагарин райкомининг секретари Х. Бердиев, Термиздаги «Қизил Юлдуз» колхози раиси К. Бозоров ва бошқа ўртоқлар ўзлари меҳнат қилаётган хўжаликларнинг коллективлари режаларини айтиб беришди. Йиллик план октябрнинг биринчи ярмида, социалистик мажбурият эса октябрнинг охирида тўла бажарилиши учун барча ташкилотчилик ва сиёсий-оммавий ишлар амалга оширилаётганлигини таъкидлашди.

Партия активи йиғилишида янги ерларни ўзлаштириш, ирригация ва мелиорация иншоотларини қуриш, қўриқ ерларда янги совхозлар ташкил этиш, Шеробод ва Сурхон даштларидаги каналларни реконструкция қилишни ниҳоясига етказиш ва бошқа қатор муҳим вазифаларни амалга ошириш зарурлиги алоҳида таъкидланди. Йиғилиш қатнашчилари область хўжаликларида дефолиацияни тезроқ тугатиш, йиғим-терим суръатини бутун чоралар билан кучайтириш зарурлигига эътиборни қаратдилар.

Партия активи йиғилишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов қатнашди ва нутқ сўзлади.

Актив йиғилиши область меҳнаткашларини КПСС XXIV съезди шарафига социалистик мусобақани янада қизитиб юборишга даъват этувчи қарор қабул қилди.

* * *

Худди шу куни Шеробод ва Термиз районларига Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроқлари топширилди. Байроқни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов топширди.

А. ХАЛИЛОВ.

СИРДАРЁ

ЧЎЛҚУВАРЛАР ҲИММАТИ

КЕЧА Гулистонда Сирдарё область партия активининг бўлиб ўтган йиғилиши КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев қатнашган Ўзбекистон партия активи йиғилишининг якунлари ва область партия ташкилотининг вазифалари ҳақидаги масалани ишчанлик вазиятида муҳокама қилди. Докладчи — обкомнинг биринчи секретари Е. Тасанбоев ва музокарада сўзга чиққан ўртоқлар қўриқ область меҳнаткашлари республика партия активи йиғилишида Ўзбекистон Коммунистик партияси ва унинг Марказий Комитети халқни ленинча руҳда сиёсий тарбиялаш соҳасида, республикадаги иқтисодий ва маданий қурилишда катта ишлар қилганлиги алоҳида таъкидлаб ўтилганини хурсандчилик билан тилга олдилар. Партия активи йиғилишида Ўзбекистон ва шу жумладан Сирдарё области коммунистлари зиммасига масъулиятли вазифалар юкланган эди. Докладчи ва нотиқлар область меҳнаткашларининг фикр ва туйғуларини ифодалаб, Сирдарё пахтакорлари Ўзбекистоннинг 4 миллион 400 минг тонналик улкан хирмонига 550 минг тонна, яъни дастлаб олинган мажбуриятдагидан 25 минг тонна кўп «оқ олтин» етказиб беришга қатъий қарор қилганликларини якдиллик билан изҳор этишди.

Йиғилишда қўриқ областининг қиёфаси кейинги йилларда тобора ўзгариб кетаётгани, Сирдарё эндиликда мамлакатнинг муҳим «оқ олтин» хазинасига айланиб қолганлиги айтилиб, буларнинг ҳаммасига Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг оталарча ғамхўрлиги туфайли эришилаётганлиги мамнуният билан таъкидланди. Область меҳнаткашлари бу оталарча ғамхўрликка жавобан пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кескин кўпайтиришга астойдил бел боғладилар.

Юбилей йили пахтаси бутун республика қатори Сирдарёда ҳам мўл-кўл бўлди. Вазифа — ана шу мўл ҳосилни нобуд қилмасдан, қисқа муддатларда йиғиштириб олиб, давлатга пешма-пеш етказиб беришдан иборат. Ҳозир энг масъулиятли давр — йиғим-терим кампанияси қизғин тус олди. Область хўжаликлари Пахтакор райони деҳқонларининг ватанпарварлик ташаббуси асосида ҳосилнинг асосий қисмини териб олиш учун агрегатларни шай қилиб қўйдилар, ғўза баргини тўктириш қизғин давом этмоқда.

Бу йил область хўжаликларида олти мингдан зиёд пахта териш машинаси ишлайди. Жуда кўп хўжаликлар машина теримини икки сменада ташкил этиш тадбирларини белгилаб қўйишди. Машиналарнинг узлуксиз ишлашини таъминлаш орқалигина терим суръатини ошириш, кунига йиллик планнинг 3,5-4 проценти миқдорида пахта топшириш мумкин.

Бунинг учун механизаторларнинг масъулиятини ошириш, айни пайтда уларга ҳамма шарт-шароитларни яратиб бериш зарур. Область механизаторлари бу йил 400 минг тонна пахтани териб беришга аҳд қилишган. Пахта теримида қатнашаётган ҳамма меҳнат аҳлини ғамхўрлик билан қуршаб олиш, моддий ва маънавий рағбатлантиришни бир-бирига тўғри қўшиб олиб бориш, теримчилар ва механизаторлар ўртасида социалистик мусобақани қизитиш партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотларининг энг муҳим бурчидир. Коммунистлар ва комсомоллар умумхалқ мусобақасининг олдинги сафида боришга даъват этилгандирлар.

Партия активи йиғилиши қатнашчилари беш йилликнинг якунловчи йилидаги социалистик мажбуриятлар қандай бажарилаётганлиги ва КПСС XXIV съезди шарафига авж олиб кетган умумхалқ мусобақаси қай тариқа бораётганига алоҳида тўхталиб ўтдилар. Бу борадаги жиддий камчилик ва нуқсонларни танқид ва ўз-ўзини танқид руҳида очиб ташладилар, асосий эътиборни юбилей йилида амалга ошириладиган муҳим ишларга қаратдилар. Йиғилишда областнинг айрим хўжаликларида йиғим-терим суст бораётганлигига ҳеч қандай сабаб йўқлиги айтилиб, мавжуд ишчи кучи ва техникадан етарли фойдаланмаётган район ва хўжаликлар фаолияти қаттиқ танқид қилинди.

Ҳақиқатан ҳам областда ишга ярoқли кишиларнинг ҳаммаси ҳам теримга жалб қилинмаган.

Кўз илғамас далаларда қўшимча мажбуриятни ҳам тўла қоплайдиган ҳосил бор. Гап уни вақтида ва нес-нобуд қилмай териб олишда қолган.

Пахтакор район партия комитетининг секретари И. Бекетов, Сирдарё районидаги Ленин номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Олий Советининг депутати Назира Йўлдошева, Мирзачўлдаги Ленин номли совхоз директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мамажон Даджонов, Боёвутдаги «Коммунизм» колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсунбой Латипов, Киров районидаги «Партия XX съезди» совхозининг бригадири, СССР Олий Совети депутати Ажихон Есқораев, Зомин райижрокомининг раиси Болтабой Раҳматуллаев, Ильич районидаги «Правда» совхози директори Ёқуб Раҳмонқулов ва бошқа ўртоқлар ўз сўзларида олинган қўшимча мажбуриятни тўла ва ошириб бажариш учун ҳамма имкониятлар борлигини айтиб, ўзлари меҳнат қилаётган коллективларнинг шу кунларда олиб бораётган ишларига тўхталдилар.

Партия активи йиғилишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари ўртоқ В. Г. Ломоносов қатнашди ва нутқ сўзлади. Йиғилиш муҳокама қилинган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

НИГЕРИЯДАН КЕЛГАН МЕҲМОНЛАР

СССР Олий ва махсус ўрта таълим министрлигининг таклифига биноан мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Нигерия Федератив Республикасининг Миллий Маориф комиссари В. О. Бриггс Ўзбекистон бўйлаб саёҳат қила бошлади.

В. О. Бриггс ва унинг ҳамроҳлари 14 сентябрда Ўзбекистонга келган биринчи кунларидаёқ В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетида бўлишди, республика пойтахтининг диққатга сазовор жойларини бориб кўришди.

(ЎзТАГ).

ТАСС АХБОРОТИ

Космик фазони тадқиқ қилиш программасига мувофиқ, 1970 йил 12 сентябрда Москва вақти билан соат 16 дан 26 минут ўтганда Совет Иттифоқида «Луна-16» автомат станцияси учирилди.

Станцияни учиришдан мақсад — ойни ва Ой атрофидаги фазони илмий тадқиқ қилиш ишларини олиб боришдир.

«Луна-16» автомат станцияси Ернинг сунъий орбитасидан Ой томон парвоз қилиб, ҳисоблаб қўйилган траекторияга яқин келадиган траекторияга чиқиб олди.

Телеметрик информация маълумотларига қараганда, автомат станцияга ўрнатилган системалар ва агрегатлар нормал ишлаб турибди. Ер юзасидаги команда-ўлчов комплекси воситалари станция билан радио орқали барқарор алоқа қилиб турибди. Координациялар-ҳисоблаш маркази станциядан олинаётган маълумотларни ишлаб чиқмоқда.

500 ТОННАЧИЛАР

СУРХОНДАРЁ область пахтакорларидан кетма-кет хушхабарлар келиб турибди. Бу ерда партия XXIV съездини муносиб кутиб олиш учун бошланган мусобақа тобора қизиб бормоқда. Қўриқдаги Ленин номли совхоз механизатори Абдусаттор Қурбонов терим машинасида 206 тонна «оқ олтин» терди. Сурхондарёда биринчи бўлиб пахта теримини бошлаб берган бу азамат теримчи ишга пухта тайёргарлик кўрди. Бултур ҳам А. Қурбонов 418 тонна пахта териб, юксак кўрсаткичга эришган эди. Бу йил у тағин ҳам кўпроқ — 500 тонна пахта териш мажбуриятини олди.

Шу совхоздаги ёш механизатор Робия Муҳамедова ҳам ишни яхши бошлади. Бир неча кун ичида у «зангори кема» бункеридан 90 тонна пахта тўкди. У ҳам мавсумда 500 тонна пахта теришни мўлжалламоқда. Охунбобоев номли совхознинг механик-ҳайдовчиси Алимурод Ёқубов ҳам ана шундай юксак мажбурият олган.

Машҳур механизатор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Шоймардон Қудратов терим суръатини кучайтирмоқда. У «Советобод» қўриқ совхози далаларида 600 тонна «оқ олтин» теришга бел боғлади.

Ғайрат билан қилинган меҳнат яхши самара бермоқда. Охунбобоев номли совхознинг учта бригадаси планни бажариб бўлди. Умаралиев, Тоғаева, Ёқубова ўртоқлар бошчилик қилаётган бу коллективлар планда белгиланганидан икки баравар кўп пахта топширишга ваъда қилдилар. (ЎзТАГ).

ХУШХАБАРЛАР

ҚАШҚАДАРЁ. Қарши районидаги «Партия XX съезди» совхози далаларида ижодий меҳнат булоқдек жўш урмоқда. Йиғим-терим кун сайин, соат сайин қизғин тус олмоқда. Натижада Хонимой Султонова ва Шариф Умаров ўртоқлар бошлиқ бригадалар пахта тайёрлаш йиллик планини бажарганликлари тўғрисида ғалаба рапорти бердилар. Бу бригадаларда ҳар гектар ердан 27-30 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олинди.

ФАРҒОНА. Қурбонали Эргашев бошлиқ бригада Киров районидаги «Москва» колхозида биринчи бўлиб маррага етди. 36 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 20 центнердан пахта териб олинди.

Ҳали далаларда ҳосил кўп. Сурманисо Самадова, Малоҳат Қурбонова, Солия Маматалиева, Карима Акбарова сингари чеварлар кунига 135-145 килограммдан пахта териб, бригада хирмонига барака қўшаётирлар. Уларнинг ғайрат ва шижоати туфайли бригада гектар бошига тағин 20 центнердан «оқ олтин» топширмоқчи.

4.400.000 ТОННА УЧУН

Республика областларида пахта тайёрлаш ва дефолиациянинг бориши тўғрисида 1970 йил 14 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Областлар	Топширилган пахта: Бир кунда	Топширилган пахта: Мавсум бошидан буён	Шу жумладан, машина терими: Бир кунда	Шу жумладан, машина терими: Мавсум бошидан буён	Дефолиация қилинган майдон (гектар ҳисобида)	Планнинг бажарилиш проценти
Бухоро	3.41	38.31	2.22	12.01	89610	81,5
Қашқадарё	2,93	27,14	2.03	8,43	57963	111,5
Сурхондарё	1,55	13.24	0,50	1,81	63310	70,3
Хоразм	1,56	10,66	—	—	38959	77,9
Фарғона	1,02	9,52	—	—	14118	12,2
ҚҚ АССР	1,40	9,20	—	—	62482	62,5
Андижон	1,20	9,20	0.01	0,01	12144	12,5
Наманган	1,01	6,25	0.06	0,14	12339	19,6
Тошкент	0,77	3.29	0,33	0,66	114556	81,8
Самарқанд	0,80	2,81	—	0,02	18877	17,6
Сирдарё	0,29	1,30	0,09	0,11	183531	85,8
Республика бўйича:	1,34	10,99	0,34	1,44	668489	58,5
Шу жумладан ингичка толали пахта:						
Сурхондарё	2,16	19,75				
Қашқадарё	2,16	17,34				
Бухоро	0,66	7,58				
Республика бўйича:	1,87	16,88				

МАШИНАДА КИМ ҚАНЧА ПАХТА ТЕРДИ?

Мирза ХОЛИҚОВ, Қарши районидаги «Партия XX съезди» совхозининг механик-ҳайдовчиси. 93 тонна;

Махфират ТЎРАЕВ, Шу совхознинг механик-ҳайдовчиси; 76 тонна.

Қурбоной МИРЗАЕВА, Шу совхознинг механик-ҳайдовчиси, 45 тонна.

Муродулла СУЯРОВ, Косон районидаги «Москва» совхозининг механик-ҳайдовчиси, 74 тонна.

Рўзи РАСУЛОВ, Шу совхознинг механик-ҳайдовчиси, 70 тонна.

Рўзибой ҚУРБОНОВ, Қарши районидаги «Бешкент» совхозининг механик-ҳайдовчиси, 67 тонна.

Файзи БОЙМАНОВ, Шу совхознинг механик-ҳайдовчиси, 54 тонна,

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШЛАРИ

ТОШКЕНТ

ЖАНГОВАР ВАЗИФА

Ўтган шанба куни Тошкент область партия активи йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилиш қатнашчилари республика партия активи йиғилиши якунлари ва социалистик мажбуриятларни бажариш бўйича область партия ташкилотининг вазифалари ҳақидаги масалани муҳокама қилдилар. Бу тўғрида область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов доклад қилди.

Докладчи КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев иштирок этган республика партия активи йиғилишининг иши ҳақида батафсил тўхталди. Ўртоқ Л. И. Брежнев шу йиғилишда Ўзбекистон Коммунистик партияси ва унинг Марказий Комитети меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш, республикада олиб борилаётган иқтисодий ва маданий қурилишга раҳбарлик қилишдаги самарали фаолиятини таъкидлаб ўтди. Бу юксак баҳо кенг меҳнаткашлар оммасида чуқур мамнуният туғдирди ва уларни янги ишларга руҳлантирди.

Область саноати шу йилнинг саккиз ойлик маҳсулот реализация қилиш планини 102,2 процент бажарди. Пландан ташқари бир неча миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди.

Ҳозир саноат корхоналарида КПСС XXIV съезди шарафига социалистик мусобақа кундан-кунга авж олмоқда.

Колхозчилар, совхоз ишчилари қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлаштириш йўлларини кўрсатиб берган КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларини қизғин маъқулладилар ва уни амалга оширмоқдалар. Ҳозир пойтахт области далаларида социалистик мажбуриятларни бажариш билан бирга сўнгги икки йилда область давлатдан бўлиб қолган қарзини ҳам тўлдириш имконини берадиган мўл пахта ҳосили етиштирилди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев республика партия активи йиғилишидаги нутқида Ўзбекистоннинг мамлакатда пахта етиштиришда ҳал қилувчи роль ўйнашини таъкидлаб, республика партия ташкилоти, қишлоқ коммунистлари ва барча меҳнаткашлари бу йил давлатга пахта сотиш планини бажарибгина қолмай, балки қўшимча 300-400 минг тонна пахта етказиб бериш учун барча чораларни кўрадилар, деб ишонч билдирди. Область колхозлари ва совхозлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, зиммаларига оширилган мажбуриятлар олишди — Ватанга пландан ташқари 30 минг тонна, олдин олинган социалистик мажбуриятдагидан 18 минг тонна кўп, яъни 268 минг тонна пахта етказиб беришга аҳд қилдилар.

1970 йил ва беш йиллик планини умуман область бўйича, ҳар бир корхона, қурилиш ташкилоти, колхоз, совхоз, халқ хўжалигининг барча тармоқлари бўйича сўзсиз бажарилишини таъминлаш шу куннинг энг муҳим вазифасидир. Бунга эришмоқ учун барча кучларни сафарбар этиш, қийинчиликларни қатъийлик билан енгиш керак. Мажбурият олиш, юксак рақамларни белгилаш — бу ишнинг бошланиши, холос. Шунга эришмоқ керакки, ҳар бир ишчи, колхозчи, мутахассис, хўжалик раҳбари умумий муваффақиятга эришиш учун шахсан ўзи нима қилиши кераклигини яхши билсин.

Актив йиғилиши Тошкент области меҳнаткашлари барча соҳалар бўйича социалистик мажбуриятларни тўла бажарадилар ва бу билан партия XXIV съездини муносиб совғалар билан кутиб оладилар деб қатъий ишонч билдирди.

Доклад юзасидан музокараларда Бекобод район партия комитетининг биринчи секретари М. Нуъмонов, «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози директори З. Мақсумов, Тошкент трактор заводи партия комитетининг секретари И. М. Лукьянов, Ўрта Чирчиқ район партия комитетининг биринчи секретари С. Аҳмедов, Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхози раиси Ю. Тўлаганов, Чирчиқ электрохимия комбинати директори В. Қодиров, Янгийўл районидаги «Интернационал» колхози партия комитетининг секретари Мухтазар Шукур ўғли, область комсомол комитетининг биринчи секретари О. Исҳоқов ўртоқлар қатнашди.

Область партия активи йиғилиши муҳокама қилинган масала юзасидан қарор қабул қилди.

ҚАШҚАДАРЁ

АҲДИМИЗ ҚАТЪИЙ

ЯҚИНДА Қашқадарё область партия активи йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев иштирок этган республика партия активи якунлари ва область партия ташкилоти олдида турган вазифалар тўғрисида область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Р. Ғойибов доклад қилди.

Республика партия активи йиғилишида сўзлаган КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Ўзбекистон Коммунистик партияси ва унинг Марказий Комитети халқни ленинча руҳда сиёсий тарбиялаш соҳасида, республикадаги иқтисодий ва маданий қурилишга раҳбарлик қилиш борасида катта ишлар қилаётганлигини таъкидлаб ўтди. Республикамиз партия ташкилотининг фаолиятига берилган бу юксак баҳо, — дейди докладчи, — областимиз меҳнаткашларини зафарларга руҳлантирмоқда.

Область пахтакорлари бу йил ҳам мўл пахта ҳосили етиштирдилар. Бу ўз-ўзидан қўлга киритилгани йўқ. Бунга аввало астойдил меҳнат қилганликлари, агротехника тадбирлари ўз вақтида ўтказилганлиги, сув, ўғит ва техникадан омилкорлик билан фойдаланилгани туфайли эришилди.

Шу кунларда пахта йиғим-терими авж олдириб юборилди. Областнинг Ғузор, Косон ва Яккабоғ районлари ҳар куни 3,5 процентдан орттириб пахта тайёрлаяптилар. Бу районларда 12 иш кунида 27 — 32 процент миқдорида пахта тайёрланди. Яккабоғ районидаги Энгельс номли, «Коммунист», Косон районидаги «Москва» хўжаликлари сентябрь ойининг биринчи ўн кунлигида айниқса юқори кўрсаткичларга эришдилар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини қўлга киритишга муваффақ бўлган Қарши районидаги Ульянов номли совхоз пахтакорлари эндиликда ҳар куни 6 процентдан ошириб пахта топширмоқдалар.

Бироқ областнинг Чироқчи, Шаҳрисабз, Қамаши районларида пахта йиғим-терими чинакамига авж олдирилмаётир. Бу районларда кунлик пахта тайёрлаш область кўрсаткичидан анча паст.

Музокараларда сўзга чиққан Косон районидаги «Москва» совхозининг директори Қ. Ниёзқулов совхоз пахтакорларининг янги марралари тўғрисида гапирди:

— КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев нутқ сўзлаган республика партия активида қатнашдим. Ўртоқ Л. И. Брежнев республикамизнинг мамлакатда пахта етиштиришдаги етакчи ролини таъкидлаб, республика партия ташкилоти ва қишлоқ коммунистлари, қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари беш йилликнинг якунловчи йилида давлатга пахта сотиш планини бажарибгина қолмай, балки қўшимча равишда 300 — 400 минг тонна пахта бериш учун ҳамма чораларни кўрадилар, деб ишонч билдирди.

Бунга жавобан совхозимиз пахтакорлари давлатга илгариги 11 минг тонна ўрнига 12 минг тонна «оқ олтин» топширишга аҳд қилдилар. Биз йиллик пахта сотиш планини 22 иш кунида 22 сентябрда бажаришга қарор қилдик.

Музокарада сўзга чиққан Қарши районидаги «Ленин йўли» колхози партия комитетининг секретари Х. Худойбердиев колхоз пахтакорларининг 2600 тонналик пахта хирмони кўтариш учун курашаётганликлари тўғрисида гапирди. Шаҳрисабз район ижроия комитетининг раиси М. Муҳаммадиев, «Каршистрой» бошқармаси механизациялашган махсус ишлар бошқармасининг бошлиғи О. Дулатов, Яккабоғ район партия комитетининг секретари Т. Чориев ўртоқлар ҳам музокараларда сўзга чиқдилар.

Докладчи ва сўзга чиққан ўртоқлар КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорлари ва КПССнинг навбатдаги XXIV съезди чақирилиши область меҳнаткашларининг меҳнат активлигини ошириб юборганлигини таъкидлаб ўтдилар.

Йиғилиш қатнашчилари бу йил қашқадарёликлар Ватан хирмонига 300 минг тонна «оқ олтин» тўкадилар, деб ишонч билдирдилар. Бу область бўйича ўтган йил етиштирилган пахтадан қарийб 30 минг тонна кўпдир. Партия активи қатнашчилари далаларда етиштирилган ҳосилни ёғин-сочинга қолдирмай йиғиб-териб олишга қаратилган вазифаларни белгилаб олдилар.

Партия активи йиғилишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Н. М. Матчонов сўзга чиқди. У Қашқадарё области сентябрь ойининг биринчи ўн кунлигида юксак натижаларга эришганлиги учун берилган Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини топширди.

П. ГАДОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

НАВҚИРОН Навоий шаҳар кимёгарлари қувончи чексиз. Бу ерда улкан Навоий химия комбинатининг 3-навбати қурилиши жадал суръатлар билан олиб борилаяпти. 4-қурилиш-монтаж бошқармаси бинокорлари комбинат қурилишида ғайрат кўрсатишяпти. Сиз суратда кўриб турган бу меҳнатсевар электр пайвандчи Павел Осторожний. У смена топшириқларини доимо 130-140 процент бажаришга эришаётир.

А. Горокрик фотоси. (ЎзТАГ).

ҚУРИЛИШ ТЕХНИКАСИ ЯНГИЛИКЛАРИ

ВАГОН — ЁТОҚХОНА

Зирабулоқдаги ремонт-механика заводи вагон-ётоқхона ишлаб чиқаришни йўлга қўйди. Бу маҳсулот чўлқуварлар, кўчиб юриб ишловчиларга мослаштирилган. Ундан Ўрта Осиёнинг совуқ ва ҳаддан ташқари иссиқ ҳавосида ҳам бемалол фойдаланиш мумкин.

ЯНГИ АВТОКРАН

Тошкентдаги тажриба электромеханика заводининг инженер-техниклари ва ихтирочилари анча вақтдан буён бинокорликка мослаштирилган автокран яратиш ҳақида ишлашарди. Уларнинг орзулари рўёбга чиқди. Корхона СМК-10 маркали 10 тоннагача юкни юқори қаватларга кўтариб берадиган автокранларни ишлаб чиқара бошлади. У бинокорликда фойдаланишга қулай.

СУВОҚ «СТАНЦИЯ»СИ

Янгийўлдаги қурилиш машиналарини ремонот қилиш заводида кўчма сувоқчилик «станция»си тайёрланди. «Станция»да қурувчиларнинг ишлаши учун барча шароит муҳайё. Ҳозир заводда йўл текисловчи машиналар ишлаб чиқаришга ҳозирлик кўрилмоқда.

БЕТОН ЗАВОДЛАРИ

Республика Қурилиш министрлиги ташкилотлари янги автомат бетон заводларидан фойдаланмоқда. Бу кўчма заводлар соатига 30 куб метр бетон тайёрлайди. Узоқ жойларда ишлаётган бинокорлар бундай заводларни ишлатишдан ғоят манфаатдор. Завод ускуналари Тошкентдаги темир-бетон буюмлари заводида тайёрланган.

М. СУЛТОНОВ,
бинокор инженер.

ЁШ АВЛОДГА ҒАМХЎРЛИК

Саф-саф бўлиб келаётган мана бу қувноқ ўғил-қизлар янги фойдаланишга топширилган жонажон мактаблари сари шошилишяпти. Тошкент областининг Юқори Чирчиқ районидаги Калинин номли, Карл Маркс номли, «Правда», «Политотдел» колхозлари мактабларга чинакам оталиқ ёрдами кўрсатаётганлигидан ҳамма миннатдор. Колхозларнинг маблағи билан янги мактаблар, синфхоналар қурилди, уларнинг ўқув-моддий базаси мустаҳкамланди.

Калинин районидаги Собир Раҳимов номли колхоз икки йил олдин қўш қаватли мактаб қуриб берганди. Бу йил колхоз 12-ўрта мактаб учун саккиз синфхонали қўшимча бино туҳфа қилди. Республикадаги колхозларнинг мактабларга оталиқ ёрдами шу тариқа кучайиб бормоқда. Янги ўқув йилининг бошланиши арафасидагина 220 минг ўринли 300 мактабдан 200 таси колхозлар маблағи ҳисобига қуриб берилди. Уларда колхозчиларнинг 100 мингдан ортиқ ўғил-қизи таълим-тарбия олмоқда.

Тошкент шаҳрида янги катта мактаблардан 6 таси фойдаланишга топширилди. Шу ўқув йилидан бошлаб бу бинолар гавжумлашиб қолди. Уларда 6480 ўқувчи ўқияпти. Йил охиригача шаҳарда тағин иккита типовой мактаб биноси ўқувчилар ихтиёрига берилади.

Ғ. МАННОПОВ.

АХБОРОТ
БИЗГА ЁЗАДИЛАР

ОТА ХОТИРАСИ

Сув бор ерда ҳаёт бор. Сув билан манзиллар оромгоҳга айланади, фаровонлик, гўзаллик ва тараққиёт юзага келади. Ўзбек халқининг севимли фарзандларидан бири, моҳир пахта устаси Усмон ота Юсупов ҳам қақраб ётган ерларга об-ҳаёт чиқазишда ташаббускор бўлганини чўлқуварлар яхши билишади. Айниқса, Катта Фарғона каналини Усмон отанинг номисиз тасаввур қилиш қийин.

Фарғона область Риштон районидаги «Коммунизм» колхози пахтакорлари У. Юсупов хотирасига ҳайкал ўрнатишга қарор қилдилар. Альберт Галферин авторлигида яратилган ҳайкал канал ёқасига ўрнатилди.

МАРКС ЧЕВАРАСИНИНГ ДАСТХАТИ

Охунбобоев районидаги Карл Маркс номли колхоз раиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, республикада хизмат кўрсатган пахтакор Холматжон Марозиқов кабинетида бир дафтар сақланмоқда. Бу таассуротлар дафтари бўлиб, йилдан-йилга турли тилда ёзилган дастхатлар билан бойиб боряпти. Дастхатлар орасида пролетариат доҳийси Карл Маркснинг катта чевараси ёзиб қолдирган қуйидаги таассурот ҳам бор:

«Менда бобокалонимнинг номидаги бу ажойиб колхоз катта таассурот қолдирди. Ҳайратландим. Ўн йил ичида бадавлат хўжаликка айланган бу колхозда чўлларнинг, ботқоқликларнинг серҳосил майдонга айлантирилиши — чинакам қаҳрамонлик. Мен шу ишларни амалга оширган ўртоқларга хусусан, колхознинг ташкилотчиси ва биринчи раиси Х. Марозиқовга дил-дилдан қойилман, ишларига ривож тилайман: Робер Лонге. Франция».

А. ЭШОНОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

МУХБИРЛАР ЙИҒИНИ

Шу кунларда республикамиз далаларида «оқ олтин» дурдоналарини йиғиб-териб олиш тобора қизғин тус олмоқда. Бундай долзарб паллада журналистлар, ишчи-деҳқон мухбирларининг вазифаси нимадан иборат? Фарғона область партия комитетининг мажлислар залида ўтган навбатдаги йиғин ана шу масалага бағишланди. Область партия комитетининг биринчи секретари Ф. Шамсиддинов ўз сўзида пахта кампанияси вақтида матбуот активларининг қиладиган ишлари ҳақида гапирди.

Т. УРМОНОВ.

ТАШАККУРНОМА

Турсунбой отани намангӑнликлар яхши билишади. Шаҳар «Союзпечать» агентлигининг 7-кўчма киоскасида кўп йиллардан буён самарали ишлаб келмоқда. Ота кишиларга ширинсуханлик билан муомала қилади, ойлик планларини 120-130 процентга етказиб бажаради. Ўзбекистон Ёзувчилар союзининг органи «Звезда Востока» журнали редакцияси Турсунбой Пўлатхўжаевга ташаккурнома юборди. Номада отанинг матбуот тарқатишдаги хизматларига юқори баҳо берилган ва редакциянинг миннатдорчилиги изҳор этилган.

А. НАСРИДДИНОВ.

ГУЛ тикамиз чаман-чаман,.. съездга ҳадя бўлсин деб, Бухоро зардўзлик фабрикасида бўлсангиз қўли гул зарчеварлар ана шундай хиргойи қилишаётганлигининг гувоҳи бўласиз. Фабрика жонкуярлари КПСС XXIV съезди шарафига зиммаларига оширилган мажбурият олиб меҳнат қилишяпти. Ойлик ва квартал планлари орттириб адо этиляпти. Суратда: (чапдан) С. Ҳакимова, С. Жумаева, С. Ғафурова ва Б. Султонова сингари пешқадам зарчеварлар иш устида.

А. Тўраев фотоси.

Шифокор минбари

САЛОМАТ БЎЛАЙ ДЕСАНГИЗ...

Улуғ олим Абу Али ибн Сино «Ёзда пашша кўпайса, кузда касал кўпаяди» деган эди. Бизнинг давримизда 60 га яқин турли касалликлар пашша орқали тарқалиши илмий тажрибалар орқали исботланган.

Пашшанинг турлари кўп. Лекин буларнинг ичида энг кўп тарқалгани уй пашшасидир. Совет олими Е. Н. Павловскийнинг ҳисобига қараганда, агар иккита пашшанинг авлоди ҳеч қандай қаршиликка учрамай ва нобуд бўлмай кўпайишда давом этса, бир ёз давомида 598.720.000.000 тага етиши мумкин экан. Лекин амалда бундай бўлмайди, пашшанинг жуда кўп қисми ноқулай шароитда ҳалок бўлади. Лекин қаерда пашшага қарши кескин курашилмаса, ўша ерда унинг кўпайиши шунчалик тезлашади.

Битта пашшада 35 миллионгача микроб бўлиши мумкин. Пашша ўзидаги хавфли микробларни 1,5 километр узоқликка олиб бориб, тарқата олади. Унинг танасида ва ичагида касаллик қўзғатувчи микроблар ва гижжа тухумлари уч ҳафтагача тирик сақланади.

Ҳозирги пайтда пашшага қарши муваффақиятли курашиш учун ҳамма шарт-шароит мавжуд. Аввало, хонадонларда, корхона ва жамоат бинолари территориясида тозаликка катта аҳамият бериш, ювинди сувлар ва чиқиндиларни оғзи яхши ёпиладиган идишларга йиғиш ва бу идишларни ҳар куни бўшатиб, тозалаб ювиш лозим. Аҳлатни ўз вақтида олиб кетиш иложи бўлмаса, уни куйдириш ёки ДДТ, дуст, гексохлоран, тозаланмаган нефть, карбол кислота ва хлорли оҳак билан зарарсизлантириш лозим. Шундай қилинганда пашша тухуми қирилади.

Қишлоқ жойларда молхоналарни ҳар куни тозалаб туриш лозим. Лекин у ерда 5 кундан ортиқ қолдириш ярамайди, акс ҳолда пашша тухумлари пайдо бўлади. Гўнгни тезда далага чиқариш иложи бўлмаса, уни бир ерга йиғиб, шиббалаб қўйиш керак. Бунда гўнг ўз-ўзидан қизийди ва юқори температурада пашша уруғлари ўлади.

Учиб юрадиган пашшага қарши курашиш анча қийин, лекин кимёвий дорилар, жумладан ДДТ ва гексохлоранни қўллаш уларни йўқотишда яхши ёрдам беради.

ДДТ—ҳидсиз порошок бўлиб, активлигини узоқ вақтгача йўқотмайди. 1 грамм ДДТ ёки гексохлоран 1 квадрат майдонга кифоя қилади. Икки қават докадан тикилган халтачага солинади ва сепилади. Бу кимёвий дорилардан ташқари, пашшаларни қиришда аптекаларда сотиладиган заҳарловчи моддалар ҳам ишлатилади.

Хонага пашша кирмаслиги учун деразаларга майда кўзли (1,5 миллиметргача) металл тўр ёки дока қоқиб қўйиш мумкин. Бунда дока ДДТ эритмасига яхшилаб шимдириб олинади. Канализациясиз жойларда ҳожатхона ва кир ўраларининг санитария ҳолатига алоҳида эътибор бериш керак. Бундай жойлардаги пашша уруғларини қиришда таркибида 25 процент актив хлор бўлган қуруқ хлорли оҳак (1 квадрат метр жойга 1 килограмм оҳак ҳисобида) ишлатилади.

Қишда ҳам пашшаларга қарши кураш олиб бориш керак. Чунки пашшалар иссиқ хоналарда яшайди. Қишда битта пашшани йўқотиш ёзда ундан пайдо бўладиган бир неча минг пашшани йўқотган билан баробардир.

Б. ҚОДИРОВ,
медицина фанлари кандидати.

ҚИШЛОҚ МАДАНИЯТИ МАСАЛАЛАРИ

ИБРАТЛИ ИШЛАР

Меҳнаткашлар депутатлари «Ленинобод» қишлоқ Совети депутатлари социал-маданий қурилишда фаол иштирок этмоқдалар. Уларнинг бевосита иштироки билан «Ленинобод» колхози сабзавот ва полиз экинларидан мўл-кўл ҳосил етиштирди.

Қишлоқ Советининг депутати, III Бутуниттифоқ колхозчилар съездининг делегати Маъмура Абдужабборова бошлиқ 6-бригада азаматларининг меҳнати таҳсинга лойиқдир. Депутатнинг ўзи бошқаларга намуна кўрсатиб ишлаяпти. Бригада аъзоларининг самарали меҳнатлари натижасида 525 тонна сабзавот маҳсулоти етиштирилди.

Қишлоқ Советининг ижроия комитети мактаб-маориф ишига катта эътибор беради. Мактабда таълим-тарбия савиясини кўтариш, ўқувчи ва ўқитувчиларга қулай шарт-шароитлар яратиб бериш, ота-оналар комитетининг иши қишлоқ Советининг сессиясида ва йиғилишларида доимо кўриб турилади.

Қишлоқда аҳолига медицина хизмати кўрсатиш яхши уюштирилган. 50 ўринли касалхона, амбулатория ишлаб турибди. Олий маълумотли 5 врач ва ўрта малакали 20 медицина ходими кишилар саломатлиги йўлида жон куйдириб меҳнат қилишяпти. Бундан ташқари, медицина муассасалари ходимларининг ташаббуси билан қишлоқ Совети бюджети ҳисобига колхознинг ҳар бир далачилик бригадаларида медицина бурчаклари ва аптечкалар ташкил этилган.

Шунингдек, маиший хизмат кўрсатиш комбинатининг тикувчилик цехи, соатсозлик, сартарошхона ва телевизор тузатиш устахоналари қишлоқ меҳнат аҳлининг кундалик талаб ва эҳтиёжи учун хизмат қилмоқда. Қишлоқдаги марказий магазин, 4 та аралаш моллар билан савдо қилувчи магазин, 4 жойда новвойхона, ошхона, чойхона каби кўплаб савдо шохобчалари ишламоқда.

Қишлоқнинг 6 жойида кутубхона ва ўқишхоналар мавжуд. Буларда 35 мингга яқин китоб фонди ва 2 мингдан ортиқ китобхонлар бор. 1969 йилда қишлоқ Совети ўз бюджети ҳисобидан яна кўплаб янги китоблар сотиб олди. Газета ва журналларга обуна қилиш ҳар гал уюшқоқлик билан ўтказилади. Клуб ва кутубхоналарда китобхонларнинг конференциялари бўлиб, уларни ўтказишга қишлоқ Советининг бошланғич партия ташкилоти раҳбарлик қиляпти. Жойларда 45 марта суҳбат ва лекциялар ўтказилди. Қишлоқ Совети ходимлари ҳозирги кунда КПСС XXIV съезди шарафига колхозчилар ўртасида кенг оммавий-ташкилотчилик ишларини амалга оширмоқдалар.

Қишлоқ хонадонлари тўла электрлаштирилган ва радиолаштирилган, аксарият оилалар телевизорларга эга. 200 га яқин хонадонда шахсий автомашина ва мотоциклар бор.

Қишлоқда қурилиш кун сайин ўсмоқда. 320 ўринли янги мактаб биноси, 60 ўринли қўшимча синф хонаси, 2 та чойхона биноси, 2 та дала шийпони, 150 бошга мўлжалланган молхона биноси битказилди. Қабристонларни ободонлаштиришга киришилди.

Қишлоқ Совети ижроия комитети КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми қарорларига амал қилиб, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини келгусида ҳам ривожлантириш, хўжаликда давлат томонидан берилган план ва мажбуриятларнинг бажарилиши юзасидан кундалик ташкилий ишларни олиб бормоқда. Колхозда меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, янги уставга риоя қилиниши ва юқори ташкилотлар томонидан чиқарилган муҳим қарорларнинг бажарилишини доимо назорат қилмоқда. Бу масалаларни кўриб чиқишга қишлоқ Советининг сессия ва мажлисларида кенг ўрин берилади. Қишлоқ Совети ижроия комитети доимий комиссияларнинг илгаридан тузилган иш планлари асосида ҳар ойда мунтазам равишда мажлислар ўтказиб туриш ва таклиф-ташаббусларни сессиялар муҳокамасига киритишларини таъминлаяпти. Қишлоқ депутатларининг ибратли ишлари бундан кейин ҳам кўпайиб бориши шак-шубҳасиз.

Т. СОДИҚОВ,
Фарғона райони.

САМАРҚАНДНИНГ 2500 ЙИЛЛИГИГА

САМАРҚАНДНОМА

КИНО

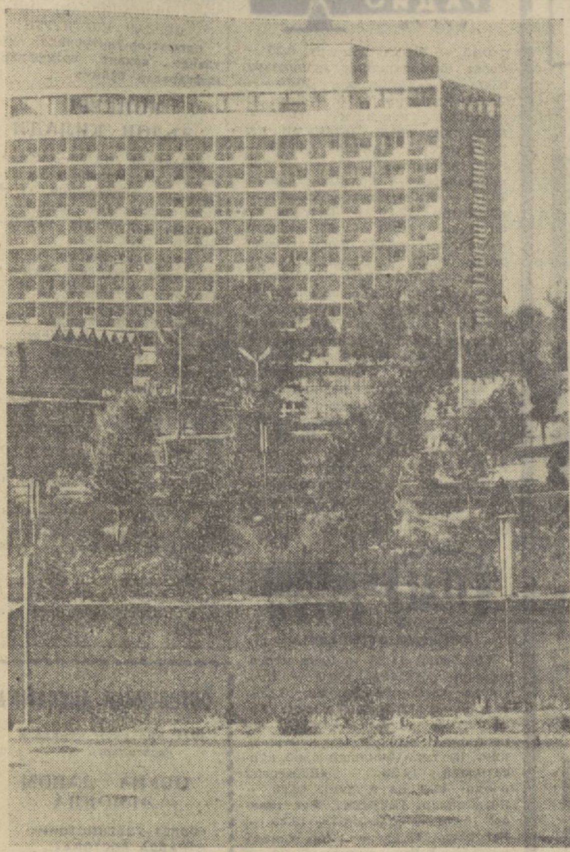

Кўҳна ва навқирон Самарқанд кун сайин чирой очяпти. Суратда: янги «Самарқанд» меҳмонхонаси.

А. Кузьменко фотоси. (ЎзТАГ).

Шарқнинг маданият маркази Самарқанднинг жуда қадим тарихи, Октябрдан чароғон ярим асрлик янги тарих саҳифалари ҳали ўз сўз ва экран усталарини кутади. Самарқандга бағишланадиган йирик асар ҳаётни кенг кўламда қамраб олиш чуқур партиявий позициядан туриб ёритиш билан бирга, поэтик умумлашмаларни, ўзига хос тил-услубни, поэзияни тақозо этади.

«Самарқанд ҳамиша мен билан бирга» фильми ижодкорлари (сценарий муаллифи ва режиссёр М. Қаюмов, сценарий муаллифи С. Благов, текст муаллифи Ю. Халаминский, операторлар Д. Салимов, Х. Файзиев, композитор А. Малахов) ватанпарварлик мавзусига қўл уриб экранга ҳарорат бағишладилар, образли кинопублицистиканинг лиро-эпик жанри намунасини томошабинларга тақдим этдилар.

Илк кинокадрларда Самарқандга хос чирой вертолётдан туриб суратга олинади. Гўё юксакликдан, тарихий тараққиётнинг юксак чўққисидан туриб, она диёрига, бой тарихига фидойи санъаткор билан бирга биз ҳам она шаҳар қиёфасига назар ташлаймиз. Санъаткор ҳозирги ҳаёт нафасини, янги ҳаёт эгаларини кинокамера билан кузатади. Уларнинг мароқли қиссасига эътиборимизни жалб этади. Она шаҳар билан неча бор учрашиб ҳаяжонга келган, ўй-кечинмалари тугён урган санъаткорнинг жонли ҳикояси бир-бирига қиёс қилиниб, контраст тасвирий ифодасини топган тарихий даврлардаги Самарқандни кўз олдимизга келтиради, эпик қиссаси билан таништиради.

Фильм ўзига хос композицияга эга бўлиб, Самарқанд тарихига оид энг ёрқин, энг характерли саҳифаларни қамраб олади, шаҳар образини жонли лавҳаларда, саралаб олинган ҳаётий материал ва фактлар асосида поэтик услубда гавдалантиради.

Муаллифлар Самарқанд тарихий обидаларини, хусусан Регистон, Шоҳизинда, Бибихоним, Гўри Мир ансамблларининг диққатга сазовор нуқталардан турли планда эҳтирос ва юксак дид билан кўрсатадилар, мавжуд тарихий манбалардан унумли ва ўринли фойдаланадилар. Афросиёб, Панжакент, Варахша, Боланиктепага оид тарихий ва ноёб фактографик материаллар ҳақида баҳс юритадилар. Шуниси характерлики, Самарқанднинг тарихий обидалари ёки Зарафшон манзаралари, ёки Афросиёб ҳаробалари фонида ўтмиш мавзуси билан бирга, Самарқанднинг янги қиёфаси фонида замонамиз мавзуси ўзига хос суръат ва ритмдаги мусиқий йўналишда, моҳирона татбиқ қилинган монтаж қурилишида муносиб талқинига эришади.

Фильм драматургиясида бир-бирига боғланиб, бир-бирини тўлдириб ягона ғояни очишга хизмат қиладиган бир қатор киноновеллаларни кўрамиз. Улар қизиқарли маълумотлар берадиган поэтик текстига, тасвирий қурилишининг ғоят томошабоплигига кўра бизни мафтун этади. Айрим новеллаларда, жумладан улуғ олим Улуғбекнинг фан оламидаги хизмати билан боғлиқ ёки суғд тасвирий санъати билан боғлиқ эпизодлар мисолида она диёридаги ижтимоий-сиёсий ҳаёт қирралари, ўрта асрдаги маърифат ва жаҳолатнинг муросасиз кураши ҳақида публицистик-файласуфона мулоҳаза юритилади. Фикр тасдиғига келтирилган фактлар ўз сайқалини олади, ғоявий йўналишнинг узвий халқаларини ташкил этади. Фильмдаги «Гўри Мир» ёки «Бибихоним» эпизодларини кўз олдимизга келтирайлик: кинокамера бири гул ғунчага, иккинчиси осмонга, сомон йўлига қиёс қилинган мовий гумбазларнинг салобати ва жозибаси билан жонлантиради. Эпизод тексти тасвирий материал шарҳига калид вазифасини ўтайди, ҳатто халқ ижоди намуналарини татбиқ этиш ва сингдириб юбориш фильм мазмуни ва таъсирчанлигини янада кучайтиради ва бойитади. Кинокадрлар айни чоғда маданият обидаларига қайта ҳаёт бағишлаётган халқ усталарининг нозик санъатига, яратувчанлик меҳнатига кўзгу бўлади, тиклаш ишларида ёрдам қўлини узатган москвалик ва ленинградлик олимларнинг улкан хизматлари ҳам рамзий ифодасини топади. Шуниси характерлики, тарихий ёдгорликлар ўтмишдаги шоҳона ҳаётнинг рамзи бўлиб эмас, балки жаҳолат ва адоват дунёсидаги қирғин, таъқиб, суронларнинг бирдан-бир гувоҳи, авлоддан-авлодларга ҳайкаллари бўлиб гавдаланади. Шу билан бирга ёдгорликлар оддий меҳнаткаш халқнинг зеҳн-заковати, куч-қудрати ва ўлмас санъатидан тилга киради. Бу демак, фильмда ҳаёт, кураш ва яратувчанлик меҳнати мадҳияси ҳамоҳанг бўлиб жаранглайди.

Санъаткорлар Самарқанднинг бугунги қиёфасини гўзал лавҳаларда акс эттиришда бой тажриба ва имкониятларини ишга соладилар. Ижодий арсеналларидаги хроникал кадрлар инқилобий тарихий воқеаларнинг кино йилномаси бўлиб жонланади. Регистон эпизодини эслайлик: Регистон Самарқанднинг юраги, оламшумул воқеаларнинг тарихий маконидир. Худди шу ерда Самарқандни озод Ўзбекистоннинг биринчи пойтахти деб эълон қилинади. Биз хроникал кадрларда Бутуниттифоқ оқсоқоли М. И. Калининни Регистон майдонидаги минбарда кўрамиз. У инқилоб тўлқинлари оёққа қалқитган, битмас-туганмас куч-ғайрат бағишлаган халқни янги марраларга ва зафарларга даъват этади.

Кинокамера Улуғ Ватан урушининг дастлабки кунларидаёқ ҳарбий сафарбарлик марказларидан бирига айланган Регистон ҳаётини кузатади. Орадан чорак асрча ўтгач, репортаж жанрида суратга олинган кадрларга муаллиф қайта муносабат билдириш билан ҳануз изланишдаги қиёфасини намойиш этади.

Фильмдаги барча воқеалар давомида халқ санъаткорлари образи хусусан 16 авлоди кулолчилик санъати билан шуғулланган Жўрақуловлар диққат марказимизда туради. Айни чоғда ҳикоячининг лирик кечинмалари бизни ўз оғушига олади:

— Мени ҳамиша ижод сеҳри ва ҳарорати, бир сиқим лойнинг чиройли жарангдор кўзага айланиш жараёни мафтун этади...

Бинобарин, гўзаллик шайдоси санъаткорнинг ҳамиша бирга севимли Самарқанди фақат ўтмишдаги машҳур обидалар маркази бўлмай балки кенг мазмун касб этади. Халқнинг ўлмас қалбига ҳамнафас, унинг қисмати билан узвий боғланган бутун борлиқ замонамиз ўз кўрки жамолини ёяди.

Самарқанд мавзусида СССР халқ артисти, Ҳамза номидаги давлат мукофоти лауреати Малик Қаюмовнинг ўнлаб фильм яратганлигини эътиборга олсак, янги кенг экранли рангли фильм санъаткорнинг юксак ижодий босқичи намунасидир.

Борий ҲАСАНОВ.

ИШКОМЛАРДА УЗУМЛАР ҒУЖ-ҒУЖ

«Қибрай» совхозида бўлганмисиз? Унинг таъми тилда қоладиган ҳусайни-ю, чаросидан татиб кўрганмисиз? Ишкомларда ғуж-ғуж осилиб ётган шарбатмисол кишмишини тановул қилганмисиз? Ноз-неъматлар оғушида қолган боғларга маҳлиё бўлганмисиз?

Икки мўйсафид ўртасидаги бу ширин суҳбат бизни «Қибрай» совхозининг саҳий далаларига етаклади. Токзордамиз: узумлар мушт-мушт бўлиб сарғайиб пишиб ётибди. Шингиллардан шарбат томаётганга ўхшайди. Ишком оралаб юрган кишининг бу ердан чиқгуси келмайди. Ҳосил шундай баракали-ки, ўзиб адо қилиб бўлмайди, дейсиз.

Шундай ҳосил етиштирилишида иккинчи бўлим боғ бригадалари соҳибкорларининг алоҳида хизматлари бор. Мамед Атторов ва Комил Қўчқоров ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг токзорларида ҳосил кўзни қамаштиради. Неча кунлардан буён узум узиляпти ҳамки, сира канда бўлмайди. Юсуф Алимов, Ҳошим Қосимов, Ғофур Юсупов, Бувинисо Маҳмудова каби соҳибкорлар узум узиш ва яшикларга жойлашда барчага ўрнак бўлмоқдалар. Соҳибкорлар етиштирилган ноз-неъматлар яқинда мамлакатимизнинг саноат марказлари ишчиларига жўнатилди.

Совхоз токзорларидан ҳар куни шаҳарга машиналар қатнайди. Таъмли, янги узилган хилма-хил узумлар пойтахт аҳолиси дастурхонига файз киритмоқда. Одамлар шу ноз-неъматлардан баҳраманд бўлиб, боғбонига балли, дейишаётганлигининг боиси ҳам ана шунда!

Ф. ИСАЕВ,
А. ФОЗИЛОВ,
Орджоникидзе райони.

УСТОЗ ИЗИДАН

Бу йил ҳамма ерда пахтадан мўл ҳосил етиштирилди. Бу, пахтакорлар юбилей йилида олган юксак мажбуриятларини муваффақиятли бажариш мақсадида ёз бўйи қилган фидокорона меҳнатнинг қувончли натижасидир. Улар КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларидан руҳланиб, пахта етиштиришни янада кўпайтириш учун бошланган курашни тобора кучайтирмоқдалар. Ҳар бир колхоз, совхоз ва бригада коллективи ўз зиммасига конкрет мажбурият олиб, уни шараф билан бажариш учун интилмоқда.

Бизнинг бригадамиз аъзолари ҳам бу йил ҳар қачонгидан мўл ҳосил тўплашга муваффақ бўлишди. 170 гектар майдонда зиммага олинган мажбуриятнинг бажарилишини таъминлайдиган даражада ҳосил етиштирилди.

Ҳозир пахтакорлар ҳаётида энг масъулиятли давр бошланди. Пешана тери тўкиб етиштирилган пахтамизни йиғиб-териб олиш ва давлатга топширишга киришилди. Эндиги асосий вазифа — йиғим-терим суръатини кун сайин кучайтириш, ҳар куни далалардан имкони борича кўпроқ пахтани териб олиш ва тайёрлашдан иборат. Бунинг учун мавжуд барча куч ва техника ишга солиниши, теримда меҳнат унумдорлиги юксак бўлишига эришиш даркор. Бу соҳада машина терими ҳал қилувчи роль ўйнайди.

Ҳар бир колхоз ва совхозда етиштирилган ҳосилни тез ва нобуд қилмай йиғиб-териб олиш учун етарли куч ва техника бор. Агар ундан унумли фойдаланилса, терим агрегатлари мўл қувват билан ишлатилса, барча ҳосилни мисли кўрилмаган қисқа муддатда саранжомлаб олиш, давлат плани ва мажбуриятни барвақт бажариш мумкин. Колхоз ва совхозларда бу ишнинг уддасидан чиқадиган механизатор кадрлар бор. Агар улар чинакам ғайрат қилишса, ҳар бир машина билан кун сайин кўпроқ пахта теришса барча ҳосилни 30-40 кунда йиғиб-териб олиш ҳеч гап эмас.

Республикамизнинг машҳур механизатори, Гагарин районидаги «Советобод» совхозининг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Олий Советининг депутати Шоймардон Қудратов яқинда «Совет Ўзбекистони» газетасида эълон қилинган хатида биз механизаторларни бу йил теримда жасорат кўрсатишга, машина теримини ҳар тарафлама кенгайтиришга, терим агрегатларининг бункеридан кун сайин кўпроқ пахта тўкишга ва шу тариқа республикамизнинг 4 миллион 100 минг тонналик улкан «оқ олтин» хирмонини тезроқ тиклаш учун олиб бориладиган курашнинг байроқдорлари бўлишга чақирди.

Мен ҳам Шоймардон Қудратовнинг шогирдларидан бириман. Ҳар йилдагидек бу йил ҳам ўз устозимнинг изидан бориб, теримда намуна кўрсатиш учун ҳаракат қиламан. Мақтаниш эмас, мен пахтани машина билан теришда ўтган йиллари озми-кўпми тажриба тўплаганман. Ўтган йили икки қаторли агрегат билан 82 тонна пахта терган эдим. Бултур терим даврида об-ҳаво шароити жуда ноқулай бўлганлиги ҳисобга олинса, бу ёмон кўрсаткич эмаслиги аён бўлади.

Бу йил бригадамиз коллективи ҳар гектар ердан 28 центнердан ҳосил олишни, давлатга 600 тоннадан ортиқ пахта топширишни мўлжаллашяпти. Улар КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларига жавобан пахта етиштиришни кўпайтириш режаларини белгилаганларида ўз зиммаларига олган мажбуриятлари шундан иборат. Биз бригада механизаторлари ҳам ана шу мажбуриятнинг муваффақиятли бажарилишига ўз ҳиссамизни қўшишга қарор қилдик. 90 гектар майдондаги ҳосилни «зангори кема»лар билан териб олиш, машиналар бункеридан 230 тонна пахта тўкиш ҳақида ваъда бердик. Шу жумладан мен мавсумда 110 тонна пахта теришга аҳд қилдим. Касбдошим Жуман Абдураҳимов эса 100 тонна пахта термоқчи. Машина терими планида белгиланган пахтанинг қолган 20 тоннаси кўсак юлиш машиналарида териб олинади. Уни ҳам мен ва дўстим Жуман Абдураҳимов икковимиз терамиз.

Бригадамизда умуман пахта теримига, шу жумладан машина теримига яхши тайёргарлик кўрилди. Иккита терим агрегати сифатли ремонт қилинди. Ҳосили машинада териладиган майдонлардаги ғўза серҳосил қилиб ўстирилди. Пайкаллар бегона ўтлардан тозаланди. Ҳозир дефолиация давом эттириляпти. Машина тeримининг муваффақиятини таъминловчи бу муҳим тадбирни белгиланган муддатда сифатли қилиб ўтказамиз. Кўсакларнинг ярмидан кўпроғи очилгач, терим машиналарини ишга туширамиз ва уларнинг тинимсиз ишлашини таъминлаймиз. Шу йўл билан машина терими планини барвақт бажаришга эришамиз. Бу, бизнинг партиямиз XXIV съездига қилган муносиб меҳнат совғамиз бўлади.

У. ИСКАНДАРОВ,
Оқдарё районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг механик-ҳайдовчиси.

НАМАНГАН районидаги Ленин номли боғдорчилик-виночилик совхози Сибирь шаҳарларига 735 тоннадан зиёдроқ ширин-шакар узум жўнатди. Узум узиш ва давлатга топшириш қизғин давом эттирилмоқда. Суратда: Оқтош пунктининг лаборанти Анна Ярулина жўнатилиши лозим бўлган узумларни сараламоқда.

Е. Корниенко фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

КИТОБЛАР САРОЙИ

Фарғонада китобхонлар учун яна бир каттакон даргоҳ очилди. Область кутубхонаси ўзининг дастлабки ўқувчиларига китоблар тақдим қила бошлади. Бу янги китоблар саройи шаҳарнинг марказий кўчаларидан бирига жойлашди. Унга 500 минг том китоб сиғади. Шу тариқа китоблар саройига 3 қаватли бино бериб қўйилди. Унда китоблар сақланадиган алоҳида катта зал бор. Ўқувчилар етти залда китоб мутолаа қилишлари мумкин. Микрофильмлар намойиш қилинадиган зал ҳам китобхонлар хизматида.

Янги китоблар саройи область қишлоқлари ва шаҳарларида ишлаб турган кутубхоналарнинг минг бир юз олтмишинчиси бўлди. Область кутубхоналари фондидаги китоблар 5 миллион томга етиб қолди.

ШОЛИКОРЛАР ҒАЙРАТИ

ТЕРМИЗ, (ЎзТАГ). Сурхондарё областининг шоликорлари ҳосил ўрим-йиғимига киришдилар. Термиз районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозида дастлабки бир неча гектар майдондаги шоли ўриб олинди.

Сурхондарё областининг шоликорлари юбилей йилида ўн минг тонна шоли етиштириш мажбуриятини олишди.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

УЙЧИДА СТАДИОН БЎЛАРМИКАН?

Уйчи район «Пахтакор» кўнгилли спорт жамиятининг 11 мингдан ортиқ аъзолари спортнинг бир қанча турлари бўйича Наманган областида кўзга кўриниб қолди. Бундай мусобақаларни ўтказиш учун колхоз-совхозлар стадионидан фойдаланиб келиняпти.

Район марказида 1968 йилда стадион қуришга киришилганди. Афсуски, ёшларнинг стадион ҳақидаги орзу-истаклари ҳамон рўёбга чиқмаяпти. Бинокорлик ташкилотлари раҳбарлари ваъдадан нари ўтмай бир неча йилдан буён стадион қурилишини чўзиб келишмоқда. Колхозлараро қурилиш бошқармаси (бошлиғи ўртоқ Х. Тўрабоев) 42 минг сўмлик иш бажарди-ю, қолган 29 минг сўмни ўзлаштиришга келганда масъулиятсизлик билан қарамоқда.

Прораб Собир Солиев бошчилигидаги қурувчиларни стадион тикланаётган жойдан топиш амри маҳол. Улар икки кун ишлашса, беш кун бедарак кетишади. Шу кетишда стадион бу йил ҳам битмайди. Уйчилик спортчилар: «Бизнинг район марказида ҳам стадион бўлармикан?» деб сўрашгани-сўрашган. Лекин райондаги алоқадор ташкилотлар спортчи-ёшларнинг талабига мудом қулоқ солишмаётир.

К. ТЎРАЕВ,
Наманган область, Уйчи пахта пункти ишчиси.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» КОНКУРСИГА

ОДАМЛАР

ОЧЕРК

Янги сафарга отланган кишининг қалбини янги ҳислар қоплайди. У кимлар билан учрашувини, қандай янги одамларга дуч келишини ўйлайди. Уларни тасаввур қилади. Гоҳо бу тасаввур ҳақиқатга яқин келганда тасодиф олдида бош эгиб, шошиб қолади...

— Мана шу ерлар Пугасевники эди — деди автобусда ёнма-ён ўтирган чол. — Мен «Пугасев»ни чалкаш эшитдимми, деб қайта сўрадим:

— Пугасев дедингизми, отахон?

— Ҳа, помешчик Пугасев-да,— деди у хотиржам. Кейин мени бу томонларга бутунлай бегона эканлигимни сезди шекилли, кўз қири билан бош-оёқ кўз югуртириб қўйди.

— Пугасев деган помешчик бўларди, ўғлим. Ким билади, Николай подшога нима қариндошлиги бор, лекин ўшанга тегишли одам эди-да. Ҳозирги «Пятилетка»да (у «Ўзбекистон ССР 5 йиллиги» совхозини шундай атарди) катта узумзори, вино заводи бор эди.

Янги жойга отланган киши учун ўша жойларнинг тарихига тирик шоҳид бўлган одамдан қадрлироқ ҳамроҳ бўлиши мумкинми? Отахон менинг «суҳбатталаб»лигимни сездими, ёки «гап — йўлнинг эрмаги-да» дедими, ҳарқалай, автобус ойнасидан далага ишора қилиб, сўзлаб кетди:

— Юз эллик кило дейишарди ўзини ҳам, худонинг бир махлуқи эди-да. Тошкентда турарди. Ойда-йилда бир келарди-ю, жонимизни оларди. Кулиб туриб қонимизни ичарди. Мен унинг қўлида ишлаганман. Э, нималарни кўрмадик, болам. Пугасев ҳам оламдан ўтди, бошқаси ҳам ўтиб кетди. Бу дунёда яхшиликни ўйлаган одамдан яхши ном қолар экан-да. Пугасевдан бир совуқ ном билан бир стол қолди. Баъзи одамдан шу ўлик буюм ҳам яхши экан, асқотиб келяпти. Бундай ном қолдиргандан кўра бу дунёдан нишонсиз кетган маъқул. Бу номни эшитганнинг пешанаси тиришиб, лаби жийилади.

Помешчик! Пугасев! Менинг ҳам пешанам тиришгандек бўлди. Кўз олдимга одамга сира ўхшамаган бир дев келди. Хаёлла оим кўзим кўрмаган судхўрнинг дағал башарасини чизар, қора бўёқ чапларди. Назаримда, у худди шундай худбин бўлганди.

— Мана, «Пятилетка»га ҳам етиб келдик, ўғлим. Ана совхоз идораси. Шаҳарга тушиб чарчадим, бўлмаса сизни Горбат жўрамга олиб бориб таништирардим. Хойнаҳой кўрарсиз, салом айтинг. Ветеран Абдурасулдан салом денг.

— Хўп, отахон.

Бутун бир саройдек совхоз идорасида ёлғиз зерикиб ўтирган секретарь қиз қисқа-қисқа жавоб қилди.

— Директор йўқ! Бош инженер ҳам! Партком райкомга кетган! Агроном далада!

— Умуман ким бор?

— Ҳеч ким. Ҳа, дарвоқе, бош агроном устахонадан телефон қилувди-я. Балки, шу чол билан ишингиз битар. Горбатов!..

Абдурасул отанинг «Горбат жўраси» билан хаёлан аллақачон танишдек эдим.

— Илтимос, бир ёрдам беринг, учрашайлик.

— Э, илтимосга арзимайди, фақат бу зиқна чол юрагингизни эзмаса бўлгани.

— Секретарь уч рақамли алпа қандай номерни терди-да, Степан Фомични топдириб, хабар қилди:

— Газетадан бир киши сўраяпти.

— Шуниси озлик қилиб турувди ўзи! — трубкадаги ғудурлаган овоз менгача етиб келди. Кўйнимга бир парча муз тушгандек бўлди.

Устахонада Степан Фомич билан учрашганда, унинг ташвиш тўла ўйчан кўзларига кўзим тушганда бу муз чўғ устига тушгандек эриб кетди. Абдурасул отанинг жўрасини дарров танидим. Унинг баланд бўйи котма гавдасига оғирлик қилаётгандек, бир оз эгилган, вазмин қиёфали эди. Нимадандир қафалиги сезилиб турибди. «Зиқналиги қурсин», дедим идорада эшитганимни эслаб. Лекин, кейин мен унинг кимлигини билганимдан сўнг шундай хаёлларга борганим учун ўзимдан-ўзим уялдим. У билан яқинроқ танишиб, ҳамсуҳбат, «сир»дош бўлгач, қиёфаси тўнг, лекин ажойиб бир инсонга дуч келганимни пайқадим.

Устахонада аллақандай, тушуниб бўлмас можаро борарди.

— Қўл қўяқолинг, энди, Горбат тоға! — зорланарди устахона бошлиғи. Агроном эса жиддий:

— Ҳамма машинани сафга тизасан, кейин гаплашамиз, — деди.

— Ваъда бердик-ку, гап битта.

— Бизда ҳам гап битта!

— Битта машина чала қолибди-ю, шунга шунча тажанглик ми? Вой-вуй, билмайман, чўнтагингиздан бир нима тарқатсангиз қовоғингиз қанча осилар экан? Барибир, ўн бешинчи сентябргача буни ҳам сафга турғизамиз. Ўшанда бу зиқналигингиз учун уяласиз, ўртоқ Горбатов!

— Шу, мени уялтиринг деяпман-да, укам. Алдагандан кўра уялтирган маъқул. Шуни билинг ки, шу битта машинада гап кўп. План 99 бўлса, биз уни 100 дея олмаймиз. 99 процентимиз сўнгги бир процентнинг ўрнини босолмайди. Балки ўша бир процент мана шу машинанинг гарданидадир. Бир ҳовуч пахта билан тарозининг палласи кўтарилиши ҳам, тушиши ҳам мумкин.

Устахона бошлиғи итоат билан ишга бурилар экан, мен унинг нотозилик қоплаган юзини аста-секин ҳақиқатга тан беришдек нозик ҳиссиёт эгаллаётганини сезиб турардим.

Кекса агроном билан ўша куни узоқ дала айландик. 61 ёшли Степан Фомич қаерларга бормади, кимларнинг кўнглини кўтариб, кимлар билан «ғижиллашмади», қанча гапириб, қанча тушунтирмади, дейсиз. У пайкалларда узоқ йўқолиб, ҳосил чўтлади, очилган очилмаган чаноқларини санади. Агроном қандайдир тажрибаларни назардан ўтказар, нималарнидир чамалаётгандек бўлади. Унинг жиддий қарашларида шуни сезиб турсам-да, афсуски кўп нарсаларга тушуниб етолмасдим. Бир пайкалга етганимизда агроном жуда ғалати «машғулот» бошлади. Эгатлардан бирини танлади-да, менга қараб:

— Қани, бекор турмай, мана шу эгатдан юз туп ғўза санаг, гап бор, — деди жиддий. Ҳайрон бўлдиму, лекин кекса кишининг райини қайтара олмадим.

— Мана, санадим, — дедим бир оздан сўнг. Эгат бошидан шу ергача юзта.

— Энди очилган чаноқларни санаг-чи, — деди у бепарвогина. — Юз элликка етармикан...

У менинг бу «ўйин»дан ажабланаётганимни сезиб, жилмайиб қўшиб қўйди:

— Санаг, гап бор.

Шу заҳматкаш деҳқон ҳурматини адашмасликка тиришиб санадим.

— 158 та!

— Ана холос, дефолиацияга тайёр бўлибди-ку. Кўнглим ҳам сезиб турувди-я. Юз туп ҳисобига ҳар куни ўнтадан чаноқ очиляпти. Демак, яна икки кунда ҳеч иккиланмай дефолиацияни бошлаймиз.

Қирқ йил пахта билан бирга нафас олган бу рус кишисининг сирли тажрибалари олдида эклим етмайдиган илмга дуч келгандек, лол турардим. Лекин у буни сезмагандек, оддийгина тушунтира бошлади:

— Дефолиацияда гап кўп-да. Лекин ҳалигача ҳам дефолиацияни қачон бошлаб, қачон ўтказиш ҳақида академиклар ҳам «рецепт» беролмайди. Бу мумкин ҳам эмас-да. Дефолиацияни ғўзанинг ўзи белгилайди. Унинг ривожига кўз-қулоқ бўлиб туриш керак. Ҳар тупда ўртача бир ярим-иккитадан чаноқ очилганда қўрқмай дефолиацияни бошлаш керак. Шунда ютқизмайсиз.

Даладан қайтдик. Совхоз идорасида кундузи биз йўқлаб тополмаган ҳамма одам ўз ўрнини эгаллаган эди. Бир оздан кейин улар директорнинг хонасида мажлисга тўпланишди. Кун тартибидаги масала битта: «Йиғим-теримга тайёргарлик!». Биринчи сўз — Степан Фомич Горбатовга.

Кекса агроном иш устида ҳеч кимни аямас, ҳеч нимани бўямасди. У гоҳо масъул кишиларни, амалдор шахсларни куюниб танқид қилар, гоҳо оддий кишини завқланиб мақтаб қоларди. Унинг бу фикрларида коллектив манфаатини шахсий ва тор хаёллардан юқори устун қўя олган кишини кўриб турардим.

Мажлис тугади. Агрономга эргашиб унинг хонасига кирганимни сезмай қолибман. Каттакон каработдек келадиган стол кабинетнинг ярмини эгаллаган. Столда агрономга қарама-қарши ўтириб, унинг вақти-соати белгиланмаган иш кунининг охирида қовоғи салқиб, бир онли ҳордиққа, бир зумли сукунатга интизор турганини пайқадим-да, саволларни қисқартиришга уриндим:

— Кечикиб бўлса ҳам бир омонатни топшириб қўяй, Степан Фомич, — дедим. — Сизга Абдурасул отадан салом.

Аслида, шу саломни айтадиган мавруди бўлмаса ҳам, айтдим. Унинг ҳорғин чеҳраси ёришгандек бўлди.

— Э, қаерда дуч кела қолдингиз бизнинг оғайнига? — шундай деди-ю, кейин нимадир бир хотира оғушида кулимсираб давом этди: — Оббо, Пугасевнинг малайи-ей, нималар деди экан сизга.

— Пугасевнинг совуқ ном билан битта стол қолдирганини айтди, холос, — дедим, дабдурустдан.

— Мана шу-да, — деди агроном ўртадаги столга қўлини ташлаб, — помешчикдан қолган стол мана шу!

Помешчикнинг столи... Биз унинг ёнида суҳбат қуриб ўтирибмиз: Степан Фомич Царицин губерниясида (ҳозирги Волгоград) туғилган. 40 йилдан бери Ўзбекистонда, шу битта совхозда. Ишдан ажралмай агрономликка ўқиди, пахта илмини ўрганди, тажриба орттирди. Бугун 4200 гектар майдондан 31 центнердан ҳосил кўтаришга ва ялпи ҳосилнинг 95 процентини машиналарда териб олишга чоғланган пахтакорлар орасида унинг етакчи ўрни бор.

Узоқми-яқинми, сафар қалбда бир хотира қолдиради. Шу столнинг тўрида икки даврда ўтирган икки киши кўз ўнгимда турибди. Бирини кўрдим, бирини тасаввурда чиздим. Бири — помешчик, бири — деҳқон. Бири бу юртга мулк деб қаради, бирини дўстлик етаклаб келди. Бири ҳаётда битта стол, қалбда совуқ хотира қолдирди. Бири эса тиригида ўзига ҳайкал қўйиб, элга бир дунё тажриба берди.

Шароф УБАЙДУЛЛАЕВ.

СПОРТ янгиликлари

ҲАМШАҲРИМИЗ ҒАЛАБАСИ

БОКС. Литва пойтахти Вильнюсда «Меҳнат резервлари» Бутуниттифоқ кўнгилли спорт жамияти Марказий Совети биринчилиги учун чарм қўлқоп соҳиблари қизғин курашдилар. Мусобақада қатнашган ҳамшаҳримиз, мамлакат терма командаси аъзоси Николай Хромов ўз фойдасига яна бир ғалаба ёзилишига эришди. Моҳир боксчимиз шу кунгача халқаро ҳамда мамлакат мусобақалари ғолиби бўлиб келган бўлса, энди «Меҳнат резервлари» чемпиони номини олди.

КУБОК ЎЙИНЛАРИ ОЛДИДАН

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА. Октябрь ойида республикамиз пойтахти Тошкентда «Известия» газетаси соврини учун спорт маликаси — енгил атлетикачиларнинг қизғин курашлари бошланади. Шу муносабат билан Кубок мусобақалари ўтадиган марказий «Пахтакор» стадионининг югуриш йўлкалари, баландликка ва узоққа сакраш майдонларини қайта реконструкция қилиш ишлари олиб борилмоқда. Жумладан, йўлкалар ва кичик майдончалардан жаъми 8,5 минг квадрат метр ерга асфальт ётқизилади. Кейин резина ва битум қоришмаси билан қопланади. Спортчиларга бундай қулайлик яратишда «Облташспецстрой» трести қурувчилари жонбозлик кўрсатишмоқда.

СЎНГГИ ТУРЛАР

ФУТБОЛ. «Б» класси Ўрта Осиё зонаси командалари яна уч тур ўйинларидан кейин мавсумни якунландилар. Бугунги кунда ҳамон «Янгиер» командаси пешқадамлик қилиб келмоқда. Навбатдаги турда бу команда ўйнамади. Қолган учрашувлар эса қуйидаги натижа билан ўтди: «Оқ олтин» (Андижон) — Нариманов номли колхоз 0:0. «Зарафшон» — «Ирригатор» 5:1, қўрғонтепалик пахтакорчилар ҳам шу ҳисобда «Пахтаорол» командасини мағлубиятга учратди. «Олой» (Ўш) — «Энергетик» 6:1. «Спартак» (Самарқанд) — «Чуст» 2:3. «Химик» — «Жиззах» 0:0. «Оққўрғон» — «Пахтачи» 0:0, «Строитель» — «Автомобилист» 0:1.

ЮБИЛЕЙ ЧЕМПИОНАТИ

ХОККЕЙ. Ўтган чоршанба куни хоккей бўйича Совет Иттифоқининг 25-юбилей чемпионати бошланди. Навбатдаги чемпионатда биринчи шайбани киритиш торпедочи Петровга насиб этди. Пойтахт армиячилари билан Горькийнинг «Торпедо» командаси ўртасида ўтган биринчи учрашув 6:2 ҳисобида ўтди. Жума куни бир ўйин бўлди: СКА (Л) — «Трактор» 7:1, якшанбада эса ўйинлар: ЦСКА — «Крилья Советов» 4:3. «Спартак» — «Торпедо» (Г) 3:3, «Химик» (В.) — «Сибирь» 6:6 натижа берди.

ХАЛҚАРО ОЛИМПИАДАДА

ШАХМАТ. Ғарбий Германиянинг Зиген шаҳрида ўтказилаётган халқаро шахмат олимпиадасида 7-тур ўйиндан кейин СССР терма командаси ўз группасида 24 очко билан пешқадамлик қилмоқда. Бу турда командамиз Перу шахматчилари устидан 4:0 ҳисобида ғалаба қилди.

Бунда Петросян 19-юришда Родригес устидан, Корчной 28-юришда Сумар устидан ғалабага эришди. Полугаевский эса Васкесни 40-юришда енгди.

ДУНЁ ХАРИТАСИ ОЛДИДА

ЖАҲОН БИР ҲАФТА ИЧИДА

ЛУСАКАДАГИ КОНФЕРЕНЦИЯДА

Қўшилмаган мамлакатлар давлат ва ҳукумат бошлиқларининг Замбия пойтахти Лусакада уч кунлик конференцияси бўлиб ўтди. Қўшилмаслик ҳаракати бундан ўн йилча аввал империализмга, мустамлакачиликка қарши кураш негизида вужудга келди. Бу ҳаракатга Африка, Осиё ва Латин Америкасидаги ўнлаб ёш мустақил мамлакатлар қўшилди.

Қўшилмаган мамлакатларнинг биринчи конференцияси 1961 йили Белградда, иккинчи конференцияси 1964 йили Қоҳирада бўлиб ўтган эди. Угандадаги «Пипл» газетасининг уқтириб ёзишича, учинчи дунё мамлакатларининг вакиллари яна Африка диёрида, ирқчи ва мустамлакачи режимлар билан чегарадош мамлакатда тўплангавлигининг ўзи ғоят диққатга сазовор фактдир. Мана шунинг ўзи, деб ёзади газета, қўшилмаган мамлакатлар империализмга қарши кураш позициясида қаттиқ турганлигидан далолат бериб турибди.

60 дан кўпроқ мамлакатнинг Лусакада тўпланган вакиллари тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш масалаларини, қуролсизланиш проблемасини, ривожланаётган мамлакатларнинг ҳозирги дунёдаги ролини, миллий озодлик ҳаракати ҳамда ирқий камситишга ва апартеидга қарши кураш масалаларини уч кун муҳокама қилишди. Делегатларнинг нутқларида ва конференциянинг қарорларида ер куррасидаги мустамлакачиликни узил-кесил тугатиш масаласи амалий вазифа қилиб қўйилди.

Конференциянинг охирида «тинчлик, халқаро ҳамкорлик хартияси» деган муҳим ҳужжат қабул қилинди. Шу ҳужжатда айтиладики, ундан аввалги конференциядан бери ўтган вақт ичида жаҳонда катта ўзгаришлар рўй берди. Классик мустамлакачилик ўрнини ундан ҳам хатарлироқ бўлган янги мустамлакачилик эгаллади.

Конференция империализм кучларига қарши курашаётган миллий-озодлик ҳаракатларининг қатнашчиларига табрикнома билан мурожаат қилди ҳамда озодлик ва ўз тақдирини ўзи белгилаш учун қаҳрамонона курашаётганларга маънавий ва моддий ёрдамни кўпайтиришга даъват қилди.

Хартияда уқтириб айтилдики, шарқи-жанубий Осиё мамлакатларининг проблемалари четдан ҳеч кимни аралаштирмай ёки четдан тазйиқ қилинмай ҳал этилиши лозим. Конференция АҚШнинг Ҳинди-Хитойдаги агрессиясини қатъиян қоралади ва Америка қўшинларининг ҳаммасини шу райондан ҳеч сўзсиз олиб чиқиб кетишни талаб қилди.

Конференция араб мамлакатларининг кенг территорияларини Исроил ҳануз ғайриқонуний равишда оккупация қилиб турганлигини кўрсатиб ўтди. Шу масала юзасидан қабул қилинган махсус резолюцияда Хавфсизлик Кенгашининг 1967 йил 22 ноябрдаги резолюциясини бажаришдан бош тортаётган, яъни ўз қўшинларини араб территорияларидан олиб чиқиб кетишдан бош тортаётган Исроилга нисбатан жазо чораларини кўриш талаб қилинди.

Лусакадаги конференциянинг қарорлари империалистларнинг империализмга ва мустамлакачиликка қарши позицияда турган, ривожланаётган мамлакатларнинг туб манфаатларига мос бўлиб тушаётган ҳамда тинчлик ва социал тараққиёт учун курашаётган барча давлатларнинг манфаатларига ҳам мос бўлиб тушаётган қўшилмаслик ҳаракатини йўлдан оздириш тўғрисидаги режалари пуч эканлигини яна бир марта яққол кўрсатди.

ЧИЛИДАГИ МУҲИМ ВОҚЕА

Чилида муҳим воқеа рўй берди. Халқ бирлиги блокининг номзоди социалист-сенатор Сальвадор Альенде президент сайловида энг кўп овоз олди. Мамлакатдаги коммунистлардан тортиб буржуа радикалларигача бўлган барча демократик кучларнинг прогрессив шиорлар остида ўз сафида бирлаштирган бу блок сайловда халқ манфаатларини кўзлаб катта социал-иқтисодий ўзгаришлар қилиш программасини кўтариб чиқди.

Чилида сентябрда бўлиб ўтган сайлов натижалари узил-кесил натижалар эмас, албатта. Чунки, Альенде конституцияга кўра, зарур бўлган овозларнинг мутлақ кўпчилигини тўплай олгани йўқ. Шу сабабли ким президент бўлиши масаласи тўғрисидаги узил-кесил қарорни шу мақсадда 24 октябрда тўпланадиган миллий конгресс (парламент) қабул қилиши лозим. Вужудга келган традицияга кўра, одатда, конгресс сайловда биринчи ўринни олган номзодни мамлакатнинг президенти қилиб сайлайди.

Бироқ, сайловда мағлубиятга учраган ва империалист доиралар томонидан қўллаб-қувватланаётган ўнглар мамлакатда тартибсизликлар туғдириш мақсадида ҳар хил иғвогарликлар қилмоқдалар. Вашингтон монополиячилари ва Чили капиталистлари мамлакатнинг молия аҳволини қийинлаштиришга интилиб, ўзлари қўйган пулларини банклардан қайтариб ола бошладилар. Реакциянинг бу хатарли найранглари Халқ бирлиги фронтининг муваффақиятини мустаҳкамламоқ учун барча прогрессив кучларни бирлаштириш зарурлигини қатъий қилиб кўрсатиб турибди.

Латин Америкаси қитъасида миллий мустақилликни мустаҳкамлашга, Қўшма Штатларга сиёсий-иқтисодий қарамликдан қутилишга қаратилган жараёнлар тобора кучайиб бораётган бир вақтда Чилида муҳим ўзгаришлар содир бўлмоқда. Буни лоақал Перу ва Боливия мисолида ҳам кўриш мумкин. Перу тубли социал ўзгаришлар йўлига тушиб олди. Боливияда ҳам Америка монополияларининг позициясига анча путур етказилди. Яна шу нарса ҳам диққатга сазоворки, кейинги йилларда Латин Америкаси мамлакатларининг анчаси Совет Иттифоқи билан дипломатик, иқтисодий ва маданий алоқаларни нормал йўлга солиб олди. Бинобарин, Чилидаги прогрессив кучларнинг муваффақияти Латин Америкасида миллий мустақиллик ва озодлик йўлида кенгайиб бораётган ялпи курашнинг бир қисмидир.

ХАТАРЛИ ПЛАНЛАР

Вашингтон ва Токиода шарқи-жанубий Осиёда, Америка-Япон ҳамкорлигини кенгайтиришга қаратилган хатарли планларнинг режалари тузилмоқда. Қўшма Штатлар шу йил июнь ойида Сато ҳукуматининг ёрдами билан Америка—Япония шартномасининг муддатини узайтиришга муваффақ бўлди. Шу шартномага кўра, АҚШ Япония территориясида ва Окинава оролида ўзининг 100 минг солдатини ва 345 та ҳарбий базаларини сақлаб туриш ҳуқуқига эга. Эндиликда Американинг Япониядаги мана шу ҳарбий қувватига қўшимча қилиб Япониянинг ўзига қарашли ҳарбий кучларни кўпайтириш лойиҳалари тузилмоқда.

Япония миллий мудофаа бошқармасининг бошлиғи Ясухиро Накасоненинг Вашингтонга қилган сафарини Япониянинг демократик жамоатчилиги худди шу мақсадни кўзлаб қилинган сафар деб ҳисобламоқда. Ясухиро Накасонэ Американинг пойтахтида АҚШ мудофаа министри Лейрд билан, давлат секретари Рожерс, штаблар бошлиқлари комитетининг раиси адмирал Мурер билан ва Америка ҳукуматининг баланд мартабали бошқа вакиллари билан учрашиб, музокаралар олиб борди.

Америка газеталарида босилган хабарларда, жумладан, шу нарса кўрсатиб ўтилдики, Накасонэ Вашингтонга «Япониянинг мудофаага кўпроқ ҳисса қўшишини» кўзда тутувчи бир қанча лойиҳаларни олиб келибди. Бу лойиҳалар орасида Япония қуролли кучларини ривожлантиришнинг янги беш йиллик плани ҳам бор.

Япониянинг прогрессив жамоатчилиги, Америка — Япония ҳарбий ҳамкорлигининг кучайиб бораётганлиги Япониянинг «ҳарбий» кучини тиклашни» орзу қилаётган милитаристларнинг активлашаётганлигини кўрсатади, деб ҳаққоний равишда баҳо бермоқда. Бу нарса қандай оқибатларга олиб келишини япон халқи ўзининг аччиқ тажрибасида илгари ҳам кўрган. Шу сабабли Япониядаги оппозициячи кучлар, шу жумладан Япония Коммунистик партияси ҳам, яна бош кўтараётган япон милитаристлари мамлакатни хатарли йўлга тортаётганлигига қарши чиқмоқдалар.

Г. ШИШКИН.

(ТАСС).

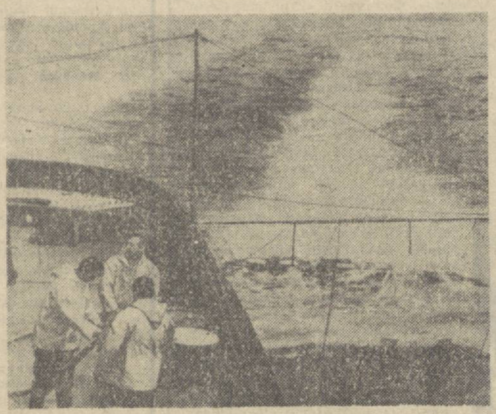

ДЕНГИЗ сувларининг қорамой билан ифлосланиши кейинги пайтда катта ташвиш туғдирмоқда. Денгизни «соғломлаштириш», унинг сувини тозалаш масаласи жуда муҳим проблема бўлиб қолди. Англия техника министрлигига қарашли Уоррен Спринг лабораторияси денгиз сувларини қора мойдан тозалаш имкониятларини ўргана бошлади. Шу мақсадда янги мослама конструкцияси ишлаб чиқилди. Бу мослама жуда содда бўлиб, бешта ёғоч паррак ёрдамида сув юзидаги қора мойлар парчалаб юборилади. Парчаланган қорамой эса сувда тез эриб кетади. Сиз суратда денгиз сувини тозаловчи ана шу мосламани иш устида кўриб турибсиз.

Кейстон — ТАСС фотоси.

МЕҲНАТ ВА КАПИТАЛ

Япония темирйўлчиларидан юз мингдан ортиқ киши маъмуриятнинг яқин йиллар мобайнида 165 минг кишини ишдан бўшатиш режаларига қарши иш ҳақини оширишни талаб қилиб чиқдилар. Давлат темирйўл ишчилари умум Япония касаба союзи ва давлат темирйўлн машинистлари умум Япония касаба союзининг чақириғига биноан Япония темирйўлчилари барча энг йирик станцияларда ҳаракат хавфсизлигининг барча талабларига қаттиқ риоя қилиш деб аталган илгариги хатти-ҳаракатларини такрорладилар. Хизматчилар етишмаётган бир пайтда бундай хатти-ҳаракат поездлар қатнови графигини бузишга олиб келади.

Мамлакатнинг барча энг муҳим темирйўл магистралларида 12 сентябрда ўтказиладиган тўрт соатлик иш ташлаш шу ҳаракатнинг энг авжи бўлади.

МАДРИД 15 мингдан кўпроқ бинокор ишчилар ишчи комиссиялари чақириғи билан бошлаган иш ташлашини давом эттирмоқда. «Юманите» газетасининг таъкидлаб ўтишича, забастовка раҳбарларининг пухта тайёргарлик кўрганликлари шу ҳаракатнинг ташкилий тус олишига сабаб бўлди. Қурилиш майдонларида ва Мадрид ишчиларининг кварталларида бирлашишга чақирувчи неча юзлаб варақалар тарқатилди. Полиция маъмурлари, деб ёзади «Юманите», бирон бир жазо чораси кўришга ботина олмадилар.

Италияда «Пьяджо» авиация компаниясининг минглаб ишчилари Понтедер шаҳрида корхона эгаларининг ўзбошимчалигига қарши норозилик намойиши ўтказди. Маъмурият ишчиларнинг қонуний талабларига жавобан локаут эълон қилиб, бир қанча саноат корхоналарини ёпиб қўйди.

Морано шаҳрида ёппасига иш ташлаш давом этмоқда. Меҳнаткашларнинг бу ҳаракатига ялпи ишсизлик, районнинг иқтисодий қолоқлиги ва ишдан бўшатишлар сабаб бўлди. (ТАСС).

САМАРАЛИ ҲАМКОРЛИК

ПАРИЖ. 11 сентябрь. (ТАСС). Доимий ишловчи Совет — Франция аралаш комиссиясининг V сессияси ўз ишини тамомлади. 1966 йил 30 июндаги Совет — Франция декларациясига мувофиқ тузилган бу катта комиссиянинг иши Франциянинг экономика ва молия министри Валери Жискард Эстен раислиги остида ўтди. Совет делегациясига СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари, СССР Министрлар Советининг фан ва техника Давлат комитети раиси В. А. Кириллин бошчилик қилди.

Сессия мажлисларида илмий-техникавий ва иқтисодий ҳамкорлик, савдо ишларидаги ҳамкорлик, шунингдек атом энергияси, космик фазони тинч мақсадларда тадқиқ этиш ва ўзлаштириш ҳамда рангли телевидение соҳасида ҳамкорлик қилиш масалалари кўриб чиқилди.

Эълон қилинган қўшма ахборотда мамнуният билан шу нарса қайд қилиндики, ҳамкорлик қилаётган ташкилотлар ҳамма соҳаларда конкрет тадбирларни амалга ошириш йўлида олға силжишга муваффақ бўлганлар. СССР билан Франция ўртасидаги илмий ҳамкорлик янги соҳаларга метрология ва темир йўл транспорти соҳаларига ёйилди.

Комиссия ҳар иккала мамлакат ўртасида савдо-сотиқ аввалгидек нормал ривожланиб борганлигини ва ошиб бораётганлигини қайд қилди. Совет ташкилотлари билан давлат «Рено» фирмаси ўртасида комиссиянинг V сессияси даврида олиб борилган музокаралар натижасида СССРда юк автомобиллари ишлаб чиқариш соҳасида ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги протокол имзоланди.

V сессия, дейилади ахборотда, ғоят самимий вазиятда ўтди. У ҳар иккала делегациянинг Франция билан Совет Иттифоқи ўртасидаги ҳамкорлик алоҳида характерга эга эканлигини яна бир марта уқтириб ўтишга имконият берди.

АҲВОЛ НОРМАЛЛАШМОҚДА

АММОН, 11 сентябрь. (ТАСС). Кеча Аммонда Иордания маъмурлари билан Фаластин партизанлари вакиллари ўртасида ўт очишни тўхтатиш ва вазиятни нормаллаштириш тўғрисида битим тузилган эди. Бу битим Иорданиядаги аҳволга яхши таъсир кўрсатмоқда. Аммонда осойишталик. Шаҳар транспорти ишламоқда, кўп магазинлар очилди, кўчалар аввалги кунлардагига нисбатан серқатнов бўлиб қолди.

Иордания ҳукумати барча гражданларга, ишчилар, хизматчиларга кескинликни тезликда бартараф қилиш учун ёрдам беришга даъват этди.

ВАРШАВА яқинидаги «Влоцлавек» гидроэлектростанцияси қуйи Висла дарёсидаги йирик гидроэнергетик каскаднинг биринчи босқичидир. У Польшанинг шимолий районларига ҳар йили 640 миллион киловатт-соат электр энергияси ишлаб беради. Бу ерда яқинда давлат электр тармоқлари системасига сўнгги агрегат уланди. Бу гидроэлектростанциянинг турбиналарини Ленинград машинасозлари тайёрлаб юборганлар. Совет инженерлари ускуналарнинг монтажида ҳам катта ёрдам бердилар. Суратда: «Влоцлавек» гидроэлектростанцияси.

ЦАФ — ТАСС фотоси.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

6.15 — Тонгги концерт. 8.25 — Совет авторларининг қўшиқлари. 9.30 — Увертюралар. 10.10 — Болгар куйлари. 10.30 — Халқ талантлари концерти. 11.15 — КПСС МК ИЮЛЬ ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА! 11.30 — Рақс куйлари. 11.45 — Москва. «Катталарга — болалар ҳақида». 12.15 — Ўзбек кинофильмларидан қўшиқлар. 13.30 — Эстрада қўшиқлари. 16.10 — П. Қодиров. «Юракдаги қуёш. Радиоинсценировка. 16.50 — «Правда» газетасининг обзори. 18.00 — «Механизаторлар мусобақалашмоқдалар» (русча). 18.10 — Г. Мушель. Фортепьяно ва оркестр учун олтинчи концерт. 18.40 — Спорт эшиттириши. 19.20 — Республика композиторларининг хор асарлари. 20.00 — «Ёшлик» радиостанциясининг программаси. 20.50 — Куйлар. 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.10 — Пахта терими илғорлари учун концерт. 22.20 — Енгил куйлар. 22.40 — О. Икромов, Ж. Ҳожиметов. «Мангу илҳомбахш сиймо» деган суҳбат. 23.15 — Дам олиш концерти. 24.00 — Тунги концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ. 11.30 — Ўқув кўрсатувлари. МОСКВА. 13.00 — Программа. 13.05 — Янгиликлар. 13.15 — телефильм. 13.30 — Спорт ҳафта ичида. 14.00 — Ҳарбий оркестрлар кўрик конкурсининг III тури очилиши олиб кўрсатилади. 14.30 — «Педагогик поэма» (бадиий фильм). 16.20 — Янгиликлар. ТОШКЕНТ. **Рус тилида:** 18.30 — «АХБОРОТ». 18.45 — Репортаж. 19.15 — Кино ҳақида суҳбат. **Ўзбек тилида:** 20.30 — «АХБОРОТ». 20.45 — «Пропагандист». 21.15 — Адабий кўрсатув. 21.35 — КПСС XXIV съезди шарафига Пахта терими кундалиги. 21.55 — Концерт. 22.35 — Янгиликлар. 22.40 — «Биринчи курьер» (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ **Рус тилида:** 18.00 — Фильм-концерт. 18.30 — «Китоб безаги усталари». 18.50 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — Фильм-опера. 19.35 — Телефильм. МОСКВА. 20.05 — Янгиликлар. 20.15 — Телефильм. 21.00 — Янгиликлар. 21.05 — «Ихтирочи» телевизион клуби. 21.30 — Концерт. 22.25 — «Ҳар бир километрда» (7-серия). 23.30 — «ВАҚТ».

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ кўрсатади.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 15/IX да **Лайли ва Мажнун**, 16/IX да **Дон Жуан**.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 15/IX да **Мария Стюарт**, 16/IX да **Шоҳ Эдип**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Совет Иттифоқи ва Болгария цирки усталарининг томошалари. ЎРГАТИЛГАН АРСЛОНЛАРНИНГ КАТТА АТТРАКЦИОНИ. Ўргатувчи — РСФСРда хизмат кўрсатган артист ВЛАДИМИР БОРИСОВ** (Томошалар кеч соат 8 да бошланади. Шанба кунлари: кундуз соат 3, кеч 8 да, якшанба кунлари: кундуз соат 12, 3 ва 8 да томошалар кўрсатилади).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Резидентнинг тақдири — «СПУТНИК», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кеч 8 да).

Винетту апачлар йўлбошчиси — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Отамнинг сафари — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Графиня Коссель — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Асунта, беҳато от — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 8 ва 10 да бошланади).

Резидентнинг тақдири — «ФЕСТИВАЛЬ».

Отамнинг сафари — «ХИВА».

Мазандарон шери — ТЕЛЬМАН номли.

ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ВА ИРРИГАЦИЯЛАШ ИНЖЕНЕРЛАР ИНСТИТУТИ

профессор-ўқитувчилар составида вакант вазифаларга кафедралар бўйича

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

доцентлар: КПСС тарихи, қурилиш механикаси, сув энергиясидан фойдаланиш, қурилиш машиналари, олий математика, гидрологик иншоотлар;

катта ўқитувчилар: машина деталлари, қишлоқ хўжалигида аҳоли яшайдиган жойларни планлаштириш, чизма геометрия ва чизмачилик, инженерлик конструкциялари;

катта ўқитувчилар (ўзбек тилида машғулот олиб бориш учун): КПСС тарихи, назарий механика, жисмоний тарбия;

ассистентлар: илмий коммунизм (фалсафа мутахассислиги бўйича), олий математика, гидрологик иншоотлар, қишлоқ хўжалигини мелиорациялаш, чорвачилик фермаларини механизациялаш, қурилиш машиналари, тупроқшунослик.

Конкурс муддати — 4 октябргача.

Ҳужжатлар: Тошкент шаҳар, Қориниёзов кўчаси, 39-уй, 130 хона кадрлар бўлимига юборилсин.

ОБУНАЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

1971 йил учун қуйидаги газеталарга

ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ», «ПРАВДА ВОСТОКА», «ҲАҚИҚАТИ ЎЗБЕКИСТОН», «ЛЕНИН БАЙРОҒИ», «ЁШ ЛЕНИНЧИ», «КОМСОМОЛЕЦ УЗБЕКИСТАНА», «ЎЗБЕКИСТОН МАДАНИЯТИ», «ЎҚИТУВЧИЛАР ГАЗЕТАСИ», «ЛЕНИН УЧҚУНИ», «ПИОНЕР ВОСТОКА», «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ», «ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА», «ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», «ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ», «ТОШКЕНТДАН ГАПИРАМИЗ», «ГОВОРИТ ТАШКЕНТ», «НЕОС ДРОМОС».

1971 йил учун қуйидаги журналларга

ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА

«ЎЗБЕКИСТОН АГИТАТОРИ», «АГИТАТОР УЗБЕКИСТАНА», «ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИ», «КОММУНИСТ УЗБЕКИСТАНА», «ПАРТИЯ ТУРМУШИ», «ПАРТИЙНАЯ ЖИЗНЬ», «МЕҲНАТ ВА ТУРМУШ», «ГУЛИСТОН», «САОДАТ», «МУШТУМ», «ГУЛХАН», «ҒУНЧА», «ШАРҚ ЮЛДУЗИ», «СОВЕТ МАКТАБИ», «РУССКИЙ ЯЗЫК И ЛИТЕРАТУРА В УЗБЕКСКОЙ ШКОЛЕ», «МУХБИР», «КОРРЕСПОНДЕНТ»

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети нашриёти.

ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР!

«БИБЛИОТЕКА «КОМСОМОЛЬСКОЙ ПРАВДЫ», «ВОЖАТЫЙ», «КОМСОМОЛЬСКАЯ ЖИЗНЬ», «МОЛОДАЯ ГВАРДИЯ», «МОЛОДЕЖНАЯ ЭСТРАДА», «МОЛОДОЙ КОММУНИСТ», «СЕЛЬСКАЯ МОЛОДЕЖЬ»

ЖУРНАЛЛАРИ

СИЗЛАР УЧУН НАШР ҚИЛИНМОҚДА

Бу журналларга обуна чекланмаган.

Обуна — «Союзпечать» агентликлари ва алоқа бўлимларида қабул қилинади.

Ўзбекистон ССР Алоқа министрлигининг «СОЮЗПЕЧАТЬ» бошқармаси.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг

БОТАНИКА ИНСТИТУТИ

вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

лабораториялар бўйича: геоботаниклар ва палеоботаниклар, ҳамда химия технологияси группасига кичик илмий ходимлар (ботаниклар).

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Ҳужжатлар: Тошкент шаҳар, Куйбишев район, Академиклар шаҳарчасига юборилсин.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ НАШРИЁТИ

Ташкилотлар ва муассасалардан республика, область ва шаҳар газеталарида босиб чиқариш учун

ЭЪЛОНЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй, эълонлар бўлими.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — 33-65-45. Редактор ўринбосарлари — 337914, 339323. Масъул секретарь — 334455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 337293. Партия турмуши — 333469, 337221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 331780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 331216. Фан мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 332347. Оммавий ишлар ва хатлар — 338679, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48-85. Бухоро 3-31-42. Карши — 38-42. Нукус — 42-62. Самарқанд — 31-972. Термиз — 23-27. Урганч — 34-55. Фарғона — 4-29-44.

№ Г. — 215. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Р. 14649.